Metodická pomůcka k uplatnění autenticity dřevin v památkách zahradního umění

Miloš Pejchal a Lukáš Štefl

BÚ AV ČR, v. v. i.

metodika v rámci projektu Biotické ohrožení památek zahradního umění: řasy, sinice a invazní rostliny (DG16P02M041)

Program NAKI II, MK ČR

2020

Metodická pomůcka k uplatnění autenticity dřevin v památkách zahradního umění

Miloš Pejchal a Lukáš Štefl

BÚ AV ČR, v. v. i.

metodika v rámci projektu Biotické ohrožení památek zahradního umění: řasy, sinice a invazní rostliny (DG16P02M041)

Program NAKI II, MK ČR

2020

Autoři

prof. Ing. Miloš Pejchal, CSc., Ing. Lukáš Štefl, Ph.D.

Oponenti

Ing. Pavel Borusík, Ph.D.

Ing. Zdeněk Novák

Citace

Pejchal M, Štefl L (2020) Metodická pomůcka k uplatnění autenticity dřevin v památkách zahradního umění. Certifikovaná metodika. BÚ AV ČR, v. v. i.

ISBN: 978-80-86188-68-3

Fotografie na úvodní straně: *Quercus palustris* v lednickém zámeckém parku (foto: Miloš Pejchal).

Obsah

1 **Úvod** 2

2 **Účel metodiky** 4

3 **Popis metodiky a jejího uplatnění, zdůvodnění novosti postupů** 5

4 **Východiska** 6

5 **Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin** 9

6 **Návod na aplikaci poznatků o taxonomické autenticitě dřevin v praxi** 12

6.1 **Stanovení taxonomické autenticity** 12

6.2 **Aplikace poznatků o taxonomické autenticitě dřevin** 13

7 **Prameny** 18

8 **Seznam publikací předcházejících metodice** 23

9 **Příloha** 24

- **Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin**

1 Úvod

Rostliny jsou diagnostickým prvkem památek zahradního umění, který je odlišuje od památek dalších oborů též organizujících a ztvárňujících prostor. **Největší význam mezi rostlinami mají obvykle dřeviny**[1], schopné pro svou mohutnost, dlouhověkost a vytrvalost nadzemní části nejvýrazněji formovat prostor. **Podstatnou roli** – vedle původních dřevin – **mají taxony v naší květeně nepůvodní**[2]**, na které je tato metodika především zaměřena.**

Význam nepůvodních dřevin v památkách zahradního umění je výsledkem spolupůsobení řady níže zmíněných **faktorů**:

Naše památky zahradního umění jsou více či méně věrným **odrazem cizích vzorů**, především zahrady italské, francouzské a anglické krajinářské zahrady. Rostliny z těchto zemí byla snaha uplatňovat i v našich podmínkách. Choulostivé se pěstovaly (či jen přezimovaly) ve speciálních stavbách, jako byly fíkovny, později oranžérie a palmové skleníky.

Významnou součástí životního stylu elit bylo sběratelství, zahrnující i rostliny. Jako projev ducha doby se rozvinulo *v renesanci* a bylo základním programem tehdejších zahrad. První dobové knihy o zahradách se objevily kolem poloviny 16. století a až na výjimky pojednávají o rostlinách, ne o ztvárnění zahrad. Všechny tehdejší zahrady byly v určité míře zahradami botanickými. Oproti následujícímu baroknímu období se tzv. okrasné, léčivé a užitkové rostliny ještě přísně nerozlišovaly a pěstovaly pospolu. Mezi stromy měly zásadní význam ovocné druhy. Rostliny pocházely především z Evropy, Blízkého východu a severní Afriky (Wimmer, 2001, 2014).

Ze sběratelské vášně se zahrady vymaňovaly jen pozvolna a nikdy ne zcela. *Barokní zahrady* zahrnovaly, i přes záměrné potlačování individuality jednotlivých taxonů rostlin, bohaté sortimenty. Jejich základ tvořily rostliny pěstované v předchozím období, doplněné o introdukce z východu Severní Ameriky, v oranžériích se pěstovaly (přezimovaly) i rostliny z jihu Afriky a vzácně i z Číny. Ovocné dřeviny se již uplatňovaly mimo tzv. okrasné zahrady, zformovaly se i další typy zahrad, jako květinové, kuchyňské atd., ve kterých se pěstovaly speciální sortimenty rostlin. Odklon od absolutismu v důsledku osvícenectví měl za důsledek – vedle diferenciace kompozice – i zvětšení sortimentu rostlin *v rokokových zahradách*, u dřevin především výrazně kvetoucích keřů a taxonů s panašovaným listem. Bylo zčásti upuštěno od přísného oddělení jednotlivých typů zahrad, např. užitkové rostliny byly opět přípustné v tzv. okrasné zahradě (Wimmer, 2001, 2014).

Krajinářská zahrada (především 18. až počátek 19. století) využívala v průběhu svého vývoje rozdílně bohaté sortimenty rostlin. S vědomím určitého zjednodušení je možné konstatovat, že v klasickém období, které se u nás prakticky neuplatnilo (W. Kent, L. Brown, G. Mason), se používal obvykle jen velmi omezený sortiment dřevin, uspořádaných do skupin a porostů s málo propracovanou „vnitřní“ kompozicí. Racionalismus tohoto prvního období nahradil následně vyhraněný senzualismus (především na kontinentě) a důraz na malebno (picturesque), což dalo vznik sentimentální a přírodně-expresivní variantě krajinářské zahrady, jejichž specifika se mnohdy vzájemně v jednom objektu kombinovaly (W. Chambers, U. Price, W. Mason, R.-L. Marquis de Giraldin, F. L. v. Sckell aj.) (Wimmer, 2001, 2014). Sortiment dřevin

[1] Předmětem zájmu jsou dřeviny dlouhodobě pěstovatelné ve venkovní kultuře.
[2] Označení *původní, nepůvodní* je používáno jen ve vztahu ke květeně ČR; podrobnější vysvětlení viz kapitola 5. Vztah dřevin k historické kompozici je vyjadřován – dle kontextu – pojmy *originální* či *autentický* a jejich zápornými ekvivalenty.

byl bohatší a z nich vytvářené vegetační prvky rozmanitější a se sofistikovanější kompozicí. Z cizích dřevin udávaly tón druhy z východu Severní Ameriky, začaly se uplatňovat menší kvetoucí dřeviny z ruských provincií Sibiře a Střední Asie. Východoasijské druhy se v 18. století pěstovaly jen výjimečně. Stejně tak měly velmi omezený význam i kultivary (Wimmer, 2001, 2014; Pejchal a Krejčiřík, 2015; Pejchal a Štefl, 2019a,b).

V 19. století dominovaly tzv. *eklektické zahrady* (Wimmer, 2001, 2014), jež opustily myšlenku jednotného ztvárnění dle přírodních vzorů a kombinovaly různé styly (H. Repton, J. C. Loudon, P. J. Lenné, H. Fürst v. Pückler-Muskau, E. Petzold, G. Meyer). Ve středu pozornosti byla rostlina jako individuum, jehož vztah k větším jednotkám (klima, půda, krajina, prostor, kompozice) stál mnohdy v pozadí. Bouřlivý nárůst sortimentů byl dán jak introdukcí nových dřevin (obzvláště ze západu Severní Ameriky a z Východní Asie), tak rozvojem šlechtění (rododendrony, šeříky, růže, konifery aj.). Vznikaly specializované sbírky dřevin (arboreta, pineta, rozária).

Sortiment středoevropských dřevin je velmi omezený, např. ve srovnání s obdobnými klimatickými oblastmi Severní Ameriky a východní Asie. *Chybí nebo jsou nedostatečně zastoupeny domácí dřeviny atraktivních kompozičních vlastností***,** např.**:** liány, pokryvné dřeviny, stálezelené listnáče, druhy kvetoucí nápadně v předjaří, v létě a na podzim (90% kvete od dubna do poloviny června), s červenými, oranžovými, modrými a fialovými květy, s bílými, žlutými, oranžovými, modrými, fialovými a růžovými plody, s výrazným sivým až stříbřitým olistěním, s vonnými květy a aromatickými listy, s velmi hrubou nebo velmi jemnou texturou, nápadnou kůrou či borkou, strohých tvarů atd. (Kiermeier, 1990; Pejchal, 2018).

Kultivary druhů majících svůj přirozený areál i na našem území nabídku vzhledových vlastností do určité míry rozšiřují. Nelze je však označit za původní, protože jsou kulturního původu. Až na výjimky též vznikly mimo naše území.

Nezanedbatelnou roli hrály i **důvody hospodářské, vědecké a vzdělávací**, u nejmladších památek též **odolnost** některých cizích dřevin **vůči antropogenním stresovým faktorům.**

Problematice vegetačních prvků v památkách zahradního umění nebyla dlouho věnována adekvátní pozornost; viz např. Novák (1988). Projevovalo se to – a do určité míry stále projevuje – jak v mezinárodních dokumentech o ochraně kulturního dědictví a teorii památkové péče, tak i její praxi. Významným krokem v nahlížení na vegetační prvky se stal článek 11 Florentské charty: "*Kontinuální údržba historických zahrad je prvořadou činností, a to nezbytně kontinuálního charakteru. Vzhledem k tomu, že hlavním materiálem jsou rostliny, je možné udržovat dílo v dobrém stavu dílčími náhradami a – v dlouhodobém výhledu – cyklickou obnovou (holosečí a novou výsadbou, respektive umístěním již vyzrálých rostlinných jedinců).*" (POLÁKOVÁ, 2007, s. 130).

Praktická aplikace teoretických úvah a obecných proklamací je však **zdlouhavá** a s mnoha úskalími. V plné míře to platí pro oblast péče o památky zahradního umění, která má tradičně určité zpoždění oproti ostatním specializacím památkové péče. Jedním z důvodů tohoto stavu, ne však jediným, jsou *specifika rostlinných prvků* (viz kapitola 4). V čele nových myšlenkových proudů v památkové péči jsou obvykle kunsthistorikové, kteří (z pochopitelných důvodů) nevěnují rostlinným prvkům větší pozornost. Jednou z výjimek rychlé praktické aplikace některých myšlenek výše zmíněného článku Florentské charty ve středoevropském prostoru představují práce německých autorů (Jordan, 1985; Jordan a Meyer, 1991).

2 Účel metodiky

Usnadnit činnost v následujících oblastech:

- **Stanovení taxonomické autenticity dřevin,** tedy autenticity materiální substance dřevinných vegetačních prvků**.** Uplatnění metodiky má smysl především tehdy, když jak z archivních materiálů, tak z hodnocení do současnosti dochovaných dřevinných vegetačních prvků v dané památce, výsledků zahradní archeologie atd. neexistuje dostatek údajů o historii jejich použití. Údaje v ní obsažené mohou přispět ke stanovení obou aspektů autenticity[3], které vymezuje *Metodika hodnocení dřevin pro potřeby památkové péče* (Pejchal a Šimek, 2016, 2018), případně *Metodika hodnocení porostů dřevin pro potřeby památkové péče* (Borusík aj., 2020). Mohou být využity i při hodnocení autenticity materiální substance dřevinných vegetačních strukturálních prvků koncepčně utvářených, jak ji vymezuje *Metodika identifikace hodnot památek zahradního umění* (Olšan aj., 2015b). Využít se k tomu dají především informace o době zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR) a na území ČR.
- **Aplikace poznatků o taxonomické autenticitě dřevin v praxi.** Je třeba zohlednit řadu faktorů, které nezřídka působí protikladně.

Poznámka: Autenticita památek zahradního umění, včetně jejích dřevinných vegetačních prvků, je složitá a mnohovrstevná; viz např. Olšan aj. (2015b). **Údaje v metodice obsažené je třeba brát jako jeden z důležitých argumentů, ne nezpochybnitelné „ano“ či „ne“ pro uplatnění daného taxonu!**

[3] Podrobněji viz kapitola 4 Východiska.

3 Popis metodiky a jejího uplatnění, zdůvodnění novosti postupů

Metodika sestává z následujících, na sebe navazujících částí:

a. **Východiska,** zaměřená především na specifika dřevinných vegetačních prvků v památkách zahradního umění a z nich vyplývající specifika jejich taxonomické autenticity.

b. **Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin,** přinášející především údaje o době zavedení jednotlivých taxonů do kultury na území Evropy (mimo území ČR) a na území České republiky.

c. **Návod na aplikaci poznatků o taxonomické autenticitě dřevin v praxi,** obsahující komentovaný přehled faktorů, který je při tom třeba vzít do úvahy.

Metodika je určena především pro následující uživatele:

a. **státní správu v oblasti péče o památky zahradního umění:** usnadnění povolovacích a jiných procesů, kde je nutno se vyjádřit k taxonomické autenticitě dřevinných vegetačních prvků a její praktické aplikaci;

b. **projektanty zabývající se obnovou památek zahradního umění:** pomůcka pro stanovení taxonomické autenticity dřevinných vegetačních prvků při analýzách a při uplatnění jejich výsledků v návrhu pěstebních a obnovných opatření;

c. **majitele a správce památek zahradního umění,** kteří mají personál schopný zajistit údržbu a obnovu vegetačních prvků na žádoucí úrovni;

d. **odborné vzdělávání,** obzvláště na vysokoškolském stupni.

Zdůvodnění novosti postupů

Jde o materiál, který jako první spojuje informace o podstatě a významu autenticity dřevin v památkách zahradního umění s údaji o době jejich zavedení do kultury na území Evropy (mimo území ČR) a na území ČR a poskytuje návod, jak s těmito údaji pracovat.

4 Východiska

„**Památky zahradního umění** jsou díla významná z hlediska dějin nebo umění (zahrady, parky aj.), utvářená záměrně jako architektonické a vegetační kompozice v souladu s estetickými názory, životním stylem, filozofickými postoji a zahradní kulturou své doby. Specifickým rysem památek zahradního umění je zastoupení přírodní složky v jejich kompozici, a to především rostlin, jež jsou zdrojem proměnlivosti zahrad či parků nejen v rámci střídání ročních období, ale v důsledku růstu a vývoje i v dlouhodobém časovém horizontu“ (Olšan aj., 2015a, s. 10).

Autenticita památek je klíčovým pojmem pro památkovou péči. Kroupa (2004, s. 433) doporučuje v našem odborném památkářském slovníku zúžit pojem autenticita, autentický na ekvivalenty hodnověrný, důvěryhodný, věrohodný, věrojatný, pravdivý a výrazům původní, pravý ponechat pouze ekvivalent originální. Zdůvodňuje to tím, že zvláště v případě architektury je zřejmé, že autentický obsah nebo autentická hmota nemusí být vždy původní, originální. Současné směřování obsahu tohoto pojmu k širšímu, komplexnějšímu a univerzálnějšímu pojetí charakterizuje Štulc (2001, s. 246–247, 2007, s. 39) následovně: vedle autenticity dochované hmotné substance, autenticity výtvarné formy a vedle již všeobecně přijímané autenticity místa a prostředí došlo celosvětového uznání i kritérium autenticity tradičního výtvarného či výrobního postupu.

Autenticita vegetačních prvků, tedy i **dřevinných vegetačních prvků** má svá specifika daná tím, že jde o živé organismy. V této souvislosti je to především jejich omezená délka života. Z tohoto důvodu nemůže být originální substance (rostliny z doby založení či vybrané vývojové etapy objektu) základním předpokladem jejich památkové podstaty. Tím je zachování principu, obsaženého v této originální substanci; zmíněný princip může být naplňován stále novými generacemi rostlin (Jordan, 1985; Jordan a Meyer, 1991; Pejchal, 1995). Uvedená skutečnost však nepopírá hodnotu originální substance! U autenticity dřevinných vegetačních prvků lze proto vymezit dva aspekty (Pejchal a Šimek, 2016, 2018): (1) originálnost (původnost) substance a z ní vyplývající hodnota stáří, nazývaná jako *původnost dřevin v kompozici* a (2) schopnost nést princip obsažený v originální (původní) substanci, označená jako *historická vhodnost dřevin.*

Respekt k vícevrstevnatosti památek. Ve článku 11. Benátské charty (zaměřené na stavební památky) stojí: „Hodnotné přínosy všech dob, pokud přispěly k vybudování památky, mají být respektovány, neboť dosažení jednoty stylu během restaurování nemá být cílem.“ Článek 16. Florentské charty pak obdobně říká: „V zásadě by se nemělo privilegovat jedno slohové období na úkor druhého, s výjimkou skutečností, kdy chátrání nebo odumírání některých částí může být mimořádnou příležitostí pro restituci, založenou na dochovaných pozůstatcích původní koncepce nebo na dokonalé dokumentaci.“ Odmítá se tedy snaha po slohové čistotě a jednotě, vyžadující narušení či zničení dochované substance[4]. Schmidt (2008) v této souvislosti uvádí: „Pochopení umělecké památky jako památky historické vedlo k tomu, že původnost již není synonymum pro počáteční stav, ale rovněž tak zahrnuje i pozdější změny“ a dále „… (uchováváme) nejenom původní ideje a ztvárnění památky, nýbrž respektujeme celou její životní cestu jako materiální svědectví její a naší historie.“ Autenticitu dřevinných vegetačních prvků je tedy třeba vždy spojovat s konkrétní vývojovou etapou či etapami dané památky zahradního umění.

[4] Výjimky z tohoto doporučení se mohou týkat vrstev, které jednoznačně nejsou výsledkem dobové odborné činnosti.

Autenticita památek zahradního umění je – jak již bylo výše naznačeno – velmi složitý a mnohovrstevný fenomén (Kroupa, 2004; Pavlačka, 2017). **U dřevinných vegetačních prvků je třeba brát do úvahy i jejich specifika daná tím, že jsou živé** (Pejchal, 2008, 2011):

- *Potenciál dřevin – daný jejich genetickou výbavou – se může plně uplatnit jen v určitých stanovištních podmínkách,* které se časem mohou měnit; viz např. změna klimatu, či ovlivnění stanoviště růstem a vývojem samotných dřevin.
- *Dřeviny jsou proměnlivé v prostoru*, čímž se rozumí zásadní vliv stanoviště na všechny jejich vlastnosti.
- *Stanoviště je dřevinami do určité míry ovlivňováno a pozměňováno,* především vlastnosti půdy a mikroklimatu, světelné poměry a též konkurence v kořenovém prostoru; to může např. komplikovat zachování taxonomické struktury skupin a porostů dřevin při jejich postupné obnově.
- *Dřeviny jsou proměnlivé v čase,* tzn. v průběhu dne, roku a celého života, přičemž k pojednávanému tématu má nejužší vztah posledně uvedený časový horizont, který – mimo jiné – zvýrazňuje u dlouhověkých dřevin roli *vyšší moci*[5], klade specifické požadavky na kompozici prostoru a komplikuje chápání jejich autenticity: mění se nejen jejich velikost, ale i další vzhledové vlastnosti, proměňuje se počet jedinců ve skupinách a porostech, obzvláště stromových, ve kterých se mění i podmínky pro existenci keřového a bylinného patra, mění se pěstební opatření…
- *Dřeviny, jsou (mnohdy) plně funkční až po delší době zdárného růstu a vývoje*, *podmíněného* – vedle správného navržení a založení – *správným pěstováním*. Důsledkem toho může být pro úvahy o autenticitě, mimo jiné, určitá relativizace významu autora kompozice a jejího výchozího stavu ve prospěch pečovatelů a následných změn kompozice. Péče o dřevinné vegetační prvky má vždy určitý vliv na výsledný stav, a to i v případě, kdy má charakter „pouhé“ interpretace autorova návrhu. Např. proto, že běžnou praxí bylo a je záměrná výsadba některých rostlin s tím, že nejsou plánovanou součástí cílového stavu: výsadba tzv. *cílových dřevin*[6] ve větším počtu, než kolik jich má zůstat v dospělosti, uplatnění tzv. *dočasných dřevin*[7]. Uvedená skutečnost naznačuje, že z hlediska autenticity rostlinných prvků je vedle *výsledku* velmi důležitá i *cesta* k jejich dosažení[8].
- *Charakter dřevinných vegetačních prvků je dán i způsobem jejich pěstování a obnovy* (vedle jejich prostorové, taxonomické a případně i věkové struktury). Např. záměna do koule tvarované rostliny za její kompaktní odrůdu stejného tvaru, nevyžadující pravidelný tvarovací řez, zásadně změní identitu takovéhoto prvku. Tu může změnit i postupná obnova prvků složených původně ze stejnověkých jedinců, přinejmenším na poměrně dlouhou dobu.
- *Ve všech rostlinných prvcích musí docházet k obměně jedné generace organismů za druhou,* což je často spojeno se snížením až přerušením jejich funkčnosti. Relativizuje to do určité míry význam originální substance u těchto prvků a ovlivňuje i další aspekty

[5] Např. nepředvídatelný zánik dřeviny při vichřici, úderem blesku, z fytopatologických důvodů atd.
[6] Požadovaná funkce je rovna nebo se významně blíží potenciální délce jejich existence na daném stanovišti.
[7] Požadovaná funkce je obvykle podstatně kratší než jejich potenciální délka existence na daném stanovišti.
[8] Viz výše zmíněné uznání kritéria autenticity tradičního výtvarného či výrobního postupu, které deklaruje bod (13) v Dokumentu o autenticitě z Nara (Poláková, 2007, s. 185).

památkové péče. Především různá délka života jednotlivých taxonů, zvláště stromů, spolu s výraznou proměnlivostí během jejich života způsobuje, že se v průběhu kontinuální existence objektu jednotlivé obrazy a jejich sled nemohou prakticky nikdy zcela identicky opakovat. Nahrazení dožívající generace vzrůstných a dlouhověkých dřevin generací novou se vždy děje v podmínkách (stanovištních i společenských), jež se více či méně liší od poměrů na počátku její existence.

- *Rostliny mají – za určitých podmínek – schopnost regenerace a reprodukce.* Dle konkrétní situace to může být vlastnost kladná (např. regenerace přerostlých a odspodu vyvětvených tvarovaných stěn) i záporná (především nežádoucí samovolné šíření).
- *Některé dřeviny nelze v současnosti vůbec použít, nebo je to spojeno se závažnými komplikacemi:*
    - *v kultuře vzniklé taxony (kultivary) bez aktivní péče (vegetativní množení, případně udržovací šlechtění) nenávratně zanikají* a nejsou již k disposici;
    - *použití některých taxonů je riskantní ve vztahu k vlastní památce*, protože je velmi pravděpodobné, že předčasně uhynou, nebo budou i při zvýšené péči špatně prosperovat, a to jak z důvodů fytopatologických (např. naše domácí jilmy a jejich odrůdy), tak kvůli změně klimatu a dalších stanovištních podmínek;
    - *použití některých taxonů může komplikovat střet zájmů s jinými obory,* především ochranou přírody.

Ve srovnání s prvky z neživých materiálů snižují všechna naznačená specifika rostlinných prvků do určité míry význam originální substance a prvotního „obrazu“ pro jejich autenticitu a zdůrazňují naopak význam procesu jejich vzniku a péče o ně.

Vlastnosti vegetačních prvků jsou dány jejich strukturou taxonomickou (včetně specifických kombinací taxonů)**, prostorovou** (především patrovitost a zápoj jednotlivých pater) **a věkovou** (stejnověkost × různověkost jedinců), **tak jako způsobem pěstování**. **Všechny tyto atributy jsou i důležitou součástí jejich autenticity**. Možný přístup k jejímu celostnímu posuzování naznačuje *Metodika identifikace hodnot památek zahradního umění* (Olšan aj., 2015b).

Tato metodika přináší v oblasti autenticity dřevin informace, které mohou být pomocí při stanovení relevantní taxonomické skladby.

Problematika autenticity dřevinných vegetačních prvků je složitá a mnohovrstevná. Vedle jejich výše zmíněných **specifik především proto, že *památková péče má***, jak zmiňuje Wimmer (2007), ***tři složky*: *vědecko-technickou, uměleckou a etickou*.**

Důležitou roli při řešení složitých problémů praxe památkové péče **má** proto **správně chápaná,** tzv. **vázaná kreativita.** Ta spočívá v nalezení optimální cesty k tomu, jak předat svěřené objekty dalším generacím v co nejautentičtější podobě, navzdory řadě faktorů, které to komplikují. „Dobrý navrhovatel dává pozor na to, aby dílo dobrého předchůdce nepovalil, nýbrž se s ním s úctou potkal, aniž by se zapřel“ (Wimmer, 2007).

Z podstaty věci nelze dospět k jednoduchým a univerzálním řešením.

5 Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Viz příloha: Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Je **zpracována** tabulkovou formou **pro více než 500 taxonů** (druhů a vnitrodruhových jednotek) **dřevin nepůvodních v květeně ČR**. Jejich výběr vychází z publikace *Dřeviny českých a moravských zámeckých parků* (Hieke, 1984), která vznikla na základě průzkumů prováděných v šedesátých a první polovině sedmdesátých let minulého století v 813 objektech po celé ČR. **Odráží** tedy **taxonomickou skladbu dřevinných prvků, determinovanou od poslední čtvrtiny 19. století do druhé světové války a přežívající bez významnějších změn** ve velké většině objektů **až do počátku 60. let.** Do značné míry to platí pro středněvěké až dlouhověké dřeviny stromového patra, omezeněji pak pro krátkověké a choulostivější keře, polokeře a liány (např. *Prunus glandulosa, Santolina chamaecyparissus, Clematis*). Z časových důvodů byl výše uvedeným průzkumem též omezeně zachycen sortiment výrazně kvetoucích keřů s bohatstvím odrůd, i když jsou relativně dlouhověké (např. *Syringa vulgaris*, *Rhododendron*). Ojediněle se vyskytující nové poválečné sortimenty dřevin nebyly do seznamu zahrnuty[9]. **Jde tedy** – s výjimkou výše naznačených skupin – **o reprezentativní seznam dřevin, vyskytující se v zámeckých zahradách a parcích do počátku šedesátých let. S určitým omezením to platí i u dalších památek zahradního umění z daného období**, jako jsou např. vilové zahrady[10].

Informace uváděné v Tabulce 1:

Vědecké jméno dřeviny

Uvedeno v současnosti platné jméno. V hranaté závorce jsou uvedena synonyma, uplatňovaná v současnosti či nedávné minulosti. Kvůli jednoznačnosti jsou u jmen druhů a vnitrodruhových přírodních taxonů (poddruhy, variety, formy) uváděni i autoři jmen, což v běžné praxi není nezbytné. Totéž platí i pro uvádění nominátních poddruhů a variet (např. *Pinus nigra* J. F. Arnold subsp. *nigra*). Základním pramenem pro taxonomické pojetí a vědecké jmenosloví přírodních taxonů dřevin byly portály *The Plant List, World Checklist of Selected Plant Families (WCSP),* doplňkově pak uplatněny především portály *Global Biodiversity Information Facility (GBIF)*, *The International Plant Names Index* (*IPNI*) a *The International Organization for Plant Information (IOPI)* a publikace *Enzyklopädie der Gartengehölze* (Bärtels a Schmidt, 2014) a *Flora der Gehölze* (Bärtels a Schmidt, 2018). Pro zdomácněné taxony byl rozhodující *Klíč ke květeně České republiky* (Kaplan aj., 2019). Jména kultivarů byla upravena dle *List of names of Woody Plants* (Hoffman, 2016), v případě potřeby dále využita především díla Krüssmanna (Krüssmann, 1976–1978, 1983). Ke ztotožnění historických jmen se současnými byly vedle výše zmíněných pramenů dále uplatněny *Bibliography of Cultivated Trees and Shrubs* (Rehder, 1949), *Handbuch der Coniferen-Benennung* (Beissner, 1887) a *Handbuch der Laubholz-Benennung* (Beissner aj., 1903).

[9] Zahrnuty jsou ty, které se dostaly do kultury – alespoň v rámci celé Evropy – do roku 1945.
[10] Výběr z používaného a doporučovaného sortimentu dřevin za první republiky, zahrnující i vilové zahrady, viz Kuťková a Uher (2017).

Původ dřeviny

Uvedeny následující kategorie[11]:

- **Nepůvodní** – přírodní taxony nemající přirozený areál na území ČR[12];
- **Kultura 1** – kultivary dřevin majících přirozený areál i na území ČR;
- **Kultura 2** – kultivary nepůvodních druhů a druhy vzniklé v kultuře (např. *Aesculus ×carnea, Malus domestica*).

K určení původu byly využity především následující prameny: Kaplan aj. (2019), Krüssmann (1976-1978, 1983), Erhardt aj. (2014) a Bärtels a Schmidt (2014).

Četnost uplatnění

Dle frekvence výskytu v 813 zámeckých parcích ČR (Hieke, 1984) byly dřeviny rozděleny do následujících kategorií:

- **1 velmi četné** – přítomny nejméně ve 40 % objektů;
- **2 četné** – přítomny nejméně ve 20 % objektů;
- **3 méně četné –** přítomny nejméně v 10 % objektů;
- **4 málo četné** – přítomny nejméně v 0,4 % objektů, tj. 3 objektech;
- **5 velmi málo četné** – v tabulce nejsou prezentované, cca 46 % všech zaregistrovaných taxonů.

Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)

Uveden rok první introdukce, respektive prvního známého uplatnění v kultuře v Evropě, mimo území ČR.

Informace byly převzaty dle následujících pramenů: Rehder (1940), Krüssmann (1976–1978, 1983) a Bärtels a Schmidt (2014), doplňkově Boom (1978), Welch a Haddow (1993), Goeze (1916) a Wein (1931). Od poloviny 19. století tyto prameny uvádí jako místo zavedení do kultury i USA; v tom případě – není-li znám údaj pro Evropu – je to jmenovitě uvedeno (např. 1900-USA). Je-li současně znám tento údaj i pro Evropu, je mu dána přednost.

Údaj „*dávno“* je uplatněn u dřevin, které jsou velmi dlouho v kultuře (např. *Buxus sempervirens*, *Castanea sativa, Juniperus sabina*) a jejichž doba zavedení do kultury není přesněji známa.

Není-li údaj uveden, nepodařilo se ho zjistit. Především proto, že Hiekem uváděné jméno se nepodařilo identifikovat, popřípadě z toho důvodu, že daný taxon se v minulosti v zahradnické praxi nerozlišoval od jiného podobného; platí to např. pro *Pinus ponderosa* var. *scopulorum*, která nebyla oddělována od *P. p.* var. *ponderosa*.

Rok uvedení do kultury není jednotně prezentován ani v rámci jednotlivých pramenů. U přírodních taxonů může znamenat jak rok introdukce (většinou jako semena či plody), tak první

[11] Původní – tj. přírodní taxony mající přirozený areál na území ČR – nejsou předmětem této metodiky. Označení *původní dřeviny* je v metodice uplatněno vždy pouze v tomto smyslu.
[12] Pojem *nepůvodní dřeviny* je v metodice uplatněn vždy pouze v tomto smyslu.

známou zmínku o jeho pěstování. U kultivarů se nejčastěji vztahuje k roku vzniku, roku popsání nebo k roku uvedení do prodeje, případně k nejstarší informaci o přítomnosti v zahradách a parcích. V relevantních pramenech to mnohdy není specifikováno vůbec, nebo jen u menší části taxonů.

Zavedení do kultury na území ČR

Doba zavedení do kultury v České republice vychází z dat, která publikovali Svoboda (1978, 1981, 1990), Svoboda a kol. (1966, 1967), Tábor (2013), Tábor a Šantrůčková (2014), Pejchal a Krejčiřík (2015) a Pejchal a Štefl (2019a,b). Dále byly zahrnuty údaje ze 68 ceníků České společnosti pro zvelebování zahradnictví v Praze z let 1845 až 1912, z 19 soupisů rostlin v Březině z let 1809 až 1838, ze soupisu rostlin v Hluboši z roku 1808. Byly též zpracovány údaje z katalogů či ceníků následujících producentů: Eisenbergské školky v Jezeří (rok vydání 1913 a 1934), Josef Mazánek v Soudné (1915, 1929 a 1934), Koniferové školky v Žehušicích (1929, 1933, 1941, 1947 a 1968), Horákovy školky v Bystřici pod Hostýnem (1930, 1933, 1937, 1940 a 1946), Jaroslav Veselý v Molitorově (1926), Josef Vaněk v Chrudimi (1928), Karel Mašek v Turnově (1935), Jan Böhm v Blatné (1938), Školky Litomyšl (1968 a 1973).

V případě, že dřevina nebyla v žádném z výše uvedených pramenů zmíněna, je uveden rok vydání publikace, ve které Hieke poprvé referuje o její existenci v zámeckých parcích a zahradách ČR. Odkaz na tento pramen je v poznámce s podotknutím, že taxon byl dostupný dříve. U většiny z nich to bylo s velkou pravděpodobností již v meziválečném období. Výjimkou jsou taxony, které se v rámci celé Evropy dostaly do kultury krátce před druhou světovou válkou a později.

Uvedený rok nejčastěji znamená, že daná dřevina byla nabízena k prodeji, či že již rostla na trvalém stanovišti v parku nebo zahradě.

Poznámka

Slouží k vysvětlení, doplnění a upřesnění předchozích údajů. Např., že taxon již pravděpodobně neexistuje, že byl v minulosti zaměňován za jiný, či že jeho jméno je třeba chápat jako „skupinové“, tzn., že se jím označuje více klonů obdobných vlastností.

6 Návod na aplikaci poznatků o taxonomické autenticitě dřevin v praxi

6.1 Stanovení taxonomické autenticity

Památky zahradního umění vznikaly jako specifická autorská díla, ve kterých se často snoubí představy navrhovatele, jejich interpretace udržovatelem a představy a potřeby majitele. **Důležitým atributem jejich autenticity a památkové hodnoty jsou proto jejich jedinečnost a nezaměnitelnost**, vzniklé výše naznačeným způsobem. Platí to jak pro celé objekty, tak pro jejich dřevinné vegetační prvky. **Tyto hodnoty lze zachovat jen tehdy, budou-li poznány při důkladném průzkumu historie památky** (viz např. Olšan aj., 2015b; Krejčiřík aj. 2015; Pejchal a Šimek, 2015, 2018). **Teprve když není dostatek konkrétních informací o použití dřevin v daném objektu, je na místě uplatnit další postupy**, jako jsou interpretace nedostatečně podrobných historických plánů, analogie s obdobnými, lépe poznanými a zdokumentovanými objekty, publikace významných dobových autorů atd. **Platí to i pro tuto metodiku!** Vždy je třeba mít na paměti, že v těchto případech hrozí nebezpečí určité „unifikace“ památek. Stejně jako dnes bylo doporučení autorit i v minulosti bráno do úvahy jen do určité míry, protože ambicí každého opravdového tvůrce bylo vytvořit něco jedinečného.

Zastoupení taxonů dřevin v objektu se obvykle zjišťuje relativně nejsnadněji, byť v mnoha případech ne vůbec snadno. Podrobnější informace o taxonomické struktuře jednotlivých dřevinných vegetačních prvků se mnohdy dají zjistit jen tehdy, pokud se zachovaly v autentické podobě do současnosti, což se většinou týká jen stromového patra. Z archivních materiálů je obvykle možné zjistit jen úlomkovité podrobnosti; výjimky se obvykle týkají objektů, které vznikly v relativně nedávné minulosti.

I u dobře zdokumentovaných objektů se narazí na určité mezery v historické substanci a v historických dokladech. **Dochované historické plány – pokud jde o vegetační prvky – většinou nejsou dostatečně podrobné a přesné**, aby byly srovnatelné s dnešními „osazovacími plány“[13]. **Téměř bez výjimky je nutná jejich interpretace. Interpretaci vyžadují i historické seznamy rostlin.** Např. použití novinky mohlo být odlišné od použití jinak podobného taxonu z běžného sortimentu. **Interpretace se týká ve své podstatě dořešení detailů.**

Další metodou, uplatňovanou při větším nedostatku informací, **jsou analogické závěry**. Představují postup, při kterém je pro určitý objekt adaptována historická předloha z jiného lépe zdokumentovaného relevantního objektu (nejlépe jiná díla stejného tvůrce), popřípadě odborných příruček z dané doby. **Tento postup je obvykle obecněji přijatelný – pokud se jedná o restituce – jen pro stanovení kompozice jednotlivých dřevinných vegetačních prvků.**

Taxonomickou autenticitu je nutno stanovovat ke konkrétní etapě či etapám vývoje daného objektu či jeho části, které vyplynou z analýz historického vývoje objektu a identifikace jeho hodnot (viz např. Krejčiřík aj., 2015; Olšan aj., 2015b; Pavlačka, 2017b). **Je žádoucí ji vztáhnout nejenom na jednotlivé typy, ale i jednotlivé dřevinné vegetační prvky,** pokud je to možné**.**

[13] Dodržovat zcela zásadu Benátské charty neuplatňovat hypotézy je tak prakticky nemožné, naplňovat ji co nejvíce je však nutné!

Určitý **taxon je** – ve vztahu k úrovním naznačeným v předchozím odstavci – ***autentický* či *neautentický***; možnou nejistotu tohoto určení lze vyjádřit např. pojmy/kategoriemi *pravděpodobně autentický, pravděpodobně neautentický* a *nejasná autenticita*. V případě, že je žádoucí odlišit od předchozí klasifikace vyjádření k autenticitě dřevin založené pouze na analogiích (viz výše), je možné uplatnit pojmy *dobově autentický* a *dobově neautentický,* respektive adekvátní pojmy vyjadřující nejistotu tohoto určení.

6.2 Aplikace poznatků o taxonomické autenticitě dřevin

Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin (viz kapitola 5 a 9) **je využitelná** především **v následujících případech**:

- dřevina se v současnosti v objektu nachází, její stáří však nelze dostatečně přesně určit[14];
- dřevina se v současnosti v objektu nachází, její stáří však neodpovídá vývojové etapě či etapám, ke kterým je autenticita vztahována;
- dřevina se v současnosti v objektu nenachází, o její existenci v něm však existují údaje, jejichž hodnověrnost je žádoucí ověřit;
- dřevina se v současnosti v objektu nenachází a nejsou k dispozici žádné údaje o její přítomnosti v minulosti.

Při aplikaci údajů o době zavedení do kultury je třeba respektovat následující skutečnosti:

- *Odpovídají současnému stupni poznání* a nelze vyloučit, že se u některých taxonů mohou časem změnit, především po případném objevení a vyhodnocení dalších archiválií, nebo na základě studia dobových herbářových položek, které je v současnosti – z důvodu jejich nedostatečné katalogizace – velmi obtížné.
- *Jsou založené* – až na výjimky – *na písemných pramenech*, ve kterých je nemožné korigovat případné nepřesné určení taxonu. Většina těchto pramenů uvádí vědecká jména dřevin bez jejich autorů, což v některých případech komplikuje ztotožnění dobových jmen se současně platnými[15].
- *Přístup k vymezování taxonomických kategorií se v průběhu doby měnil,* což komplikuje ztotožnění se současně vymezovanými taxony. Platí to především v těch případech, kdy původně široce ohraničený druh byl následně rozčleněn do několika vnitrodruhových jednotek (nejčastěji poddruhů či variet), či rozdělen na několik samostatných druhů. V těchto případech je mnohdy nemožné stanovit, o který z úžeji vymezených taxonů šlo.
- *Nemají identický obsah:* u přírodních taxonů mohou znamenat rok introdukce (většinou jako semena či plody), první známou zmínku o jejich uvedení do prodeje či použití, u kultivarů se nejčastěji vztahují k roku vzniku, roku popsání nebo k roku uvedení do prodeje, případně k nejstarší informaci o přítomnosti v zahradách a parcích.

[14] Především u keřů, které obnovují své nadzemní osy v intervalu několika málo let (např. *Kerria japonica, Spiraea douglasii, Rubus*), je určení jejich věku mnohdy nemožné.
[15] Případná nejednoznačnost v tomto směru je v tabulce 1 vyjádřena v poznámce.

- *Nezahrnují údaje z pramenů, které nemají obsah uvedený v předchozím bodu*, tedy mající např. jen formu doporučení k pěstování a nejsou tak jednoznačným dokladem pěstování dřeviny na území ČR, případně celé Evropy.

Poznání autentického sortimentu je mnohdy obtížné. Přinejmenším stejně složitá však je i aplikace tohoto poznání v praxi.

Jak přistupovat k taxonomické autenticitě závisí na řadě dále uvedených faktorů, posuzovaných v jejich vzájemných souvislostech:

- **Stupeň poznání autentického sortimentu,** viz kapitola 6.1: *čím je poznání hlubší, tím větší důraz na její respektování je možné klást*.
- **Význam památky zahradního umění,** tedy typ hodnoty, kterou má památka (nebo její dílčí entita) pro vnímatele, resp. pro hodnotitele. Hodnota památky následně může být posouzena jako míra jejího významu. Památky zahradního umění jsou vnímány prostřednictvím významů obecných pro všechny památky, např. historické poznání, estetické působení, krajinotvorný efekt, objekt identity, politický symbol, ekonomický zdroj, městotvorný efekt atd. Mimo obecných významů jsou identifikovány hortikulturální významy specifické pro památky zahradního umění, např. význam památky pro dějiny zahradního umění, význam sbírek rostlin jako svědectví historické zahradní kultury atd. (Olšan aj., 2015b, s. 24). *Čím větší význam památka má, tím větší důraz na taxonomickou autenticitu dřevin je třeba klást*; viz např. Novák (1988).
- **Charakter objektu či jeho části:** V *ideotypu*[16] *některých objektů je obsažena neustálá změna*, spočívající v doplňování nových taxonů (především arboreta a rozária) či záměny jedněch za druhé (např. drobnější dřevinné vegetační prvky dekorativního charakteru v partiích typu „pleasure garden“). *Zmíněné specifikum, charakterizující ducha tohoto typu objektů, je významnou hodnotou, kterou je třeba brát do úvahy*. Je žádoucí, aby se případné změny odehrávaly v rámci historických sortimentů; u drobnějších prvků s dekorativní funkcí to mnohdy znamená, že mohou být z mladší vývojové etapy, než je ta předmětná[17]. Jsou-li pro kompletaci sbírek – např. z důvodů vědeckých – potřebné taxony zavedené do kultury později než v předmětném období, měly by se stát jen doplňkem. Platí to především o současných novinkách, pro jejichž uplatnění by vždy měly být velmi pádné důvody a jejich výsadby by se měly realizovat – pokud možno – v uzavřených kompozičních jednotkách.
- **Charakter zamýšlených obnovných opatření v objektu či jeho části**: pro restituce by měly platit přísnější kritéria taxonomické autenticity než např. pro evokace.
- **Předpokládaný způsob obnovy dřevinného vegetačního prvku** (jednorázový × postupný) může významným způsobem ovlivnit stanovištní podmínky pro novou generaci dřevin: platí to především při postupné obnově složených a kombinovaných prvků[18], kdy stávající generace dřevin vytváří mnohdy podmínky (světelné, mikroklimatické a konkurence v kořenovém prostoru) zřetelně odlišné od těch, které panovaly při její výsadbě.

[16] Ideální/modelový typ.
[17] Tato situace byla – z podstaty věci – v historii zahradního umění běžná.
[18] Především skupiny, porosty, stromořadí a živé ploty a stěny. Podrobnosti o klasifikaci dřevinných vegetačních prvků viz Pejchal a Šimek (2016, 2018).

To může komplikovat až znemožňovat obnovu některých autentických taxonů, především náročných na světlo.

- **Charakter dřevinného vegetačního prvku, daný** především:
    - **jeho funkcí** (prostorotvorná × dekorativní): vegetační prvky s prostorotvornou (architektonickou) funkcí jsou vzrůstnější, dožívají se vyššího věku a pro kompozici památky obvykle mají větší význam než prvky dekorativní, na jejich taxonomickou autenticitu by proto měla platit přísnější kritéria;
    - **prostorovou strukturou** (solitéra × skupina jednoetážová či víceetážová × porost jednoetážový či víceetážový): tento faktor je důležitý pro pochopení významu taxonu či taxonů v daném prvku; např. keřové patro pod stromovou etáží mívá někdy charakter výše zmiňovaných prvků s dekorativní funkcí a pohled na jeho taxonomickou autenticitu se tak může poněkud lišit od pohledu na stromové patro, pod kterým se nachází;
    - **taxonomickou strukturou** (jeden taxon × více taxonů): se zvyšujícím se počtem taxonů v rámci jednoho prvku se pro jeho autenticitu – v obecné rovině – snižuje význam jednotlivých taxonů; ten však není dán jen jejich procentuálním zastoupením, ale i dalšími skutečnostmi, jako je např. jejich lokalizace v prvku, uplatnění specifických kombinací atd.
    - **způsobem pěstování** (volně rostoucí × tvarovaný): pravidelný tvarovací řez do určité míry stírá vzhledová specifika jednotlivých taxonů, u tvarovaných prvků mohou být proto poněkud mírnější kritéria při aplikaci poznatků o jejich taxonomické autenticitě;
    - **náročností na péči:** je-li vysoká a úzce souvisící s taxonomickou skladbou, může to být – především u méně významných objektů a u méně významných dřevinných vegetačních prvků v nich – důvod pro mírnější kritéria při aplikaci poznatků o jejich taxonomické autenticitě;
    - **dlouhověkostí:** čím větší je na daném stanovišti potenciální délka existence taxonu v přijatelném stavu, tím přísnější by měla být kritéria posuzování jeho autenticity;
    - **jedinečností:** aspekt jedinečnosti je důležitým kritériem památkové hodnoty (viz např. Olšan, 2015b, s. 47), u prvků tohoto typu je proto třeba klást zvýšený důraz na jejich taxonomickou autenticitu;
    - **významem v objektu** (celý objekt × dílčí kompoziční jednotka).
- **Vlastnosti konkrétního taxonu**, které se spolupodílí na jeho významu pro danou památku zahradního umění, především:
    - **četnost** v daném objektu;
    - **habitus** (velikost, tvar, struktura, textura, barevnost, vzhledově atraktivní části) a jeho proměnlivost;
    - **dlouhověkost,** viz výše;
    - **specifické/jedinečné způsoby použití:** záměrné uplatnění taxonu jako tzv. dočasné dřeviny (výplňové, přípravné nebo sloužící), tvarování, popínání,

specifické kombinace s jinými rostlinami, stavebními a uměleckými prvky atd., symbolický význam, vazba na konkrétní osoby či události a pod.;

  - **původ taxonu**;
  - **taxonomická jedinečnost** v rámci daného regionu, celého území ČR, případně i v širším území.

- **Faktory omezující či znemožňující použití taxonu,** především:
  - **obtížná dostupnost či nedostupnost,** např. u starých kultivarů;
  - **fytopatologické důvody,** např. grafióza u jilmů;
  - **špatná prosperita** v důsledku:
    - **změny stanovištních podmínek v současnosti, ± nezávislé na vlastní památce:** klimatická změna, umělé snížení hladiny podzemní vody, znečištění ovzduší atd.,
    - **změny stanovištních podmínek v současnosti, závislé na vlastní památce:** změna světelných podmínek, mikroklimatu a půdních podmínek (včetně zvýšené kořenové konkurence) v důsledku růstu a vývoje dřevinných prvků, tzv. únava půdy u některých dřevin z čeledi *Rosaceae*,
    - **nevhodných či nepříznivých stanovištních podmínek způsobených volbou postupné obnovy** skupin, porostů a stromořadí, viz výše,
    - **jednoznačně nevhodné volby taxonu** v minulosti;
  - **negativní působení na zdraví lidí a na své okolí:** alergenita, jedovatost, nežádoucí samovolné šíření v objektu i za jeho hranice, nebezpečí genetické eroze původních (domácích) taxonů dřevin, rezervoár chorob a škůdců hospodářsky významných rostlin atd.;
  - **vysoká náročnost na úpravu stanoviště a na pěstování,** která může být nezanedbatelným omezujícím faktorem, především u méně významných památek.

- **Nahraditelnost jiným taxonem**, který by měl být, pokud možno:
  - bez výše uvedených omezujících vlastností;
  - co nejpodobnějších vzhledových vlastností;
  - součástí dobového sortimentu;
  - stejného či obdobného původu.

- **Postradatelnost taxonu bez náhrady:** nejpravděpodobnější u krátkověkých dřevin s dekorativní funkcí, především v méně významných památkách zahradního umění.

Úvahy o vhodnosti stávajících či zvažovaných taxonů dřevin je třeba zakončit vzájemnou konfrontací následujících **faktorů, rozhodujících o jejich uplatnění:**

- **vliv taxonu na památkovou hodnotu objektu**, k čemuž lze využít např. klasifikační stupnici pro historickou vhodnost dřevin (Pejchal a Šimek, 2016, 2018): *kladná, spíše kladná, neutrální, spíše záporná, záporná,* respektive její zjednodušenou variantu *kladná, neutrální, záporná*;

- **základní podmínky pro uplatnění taxonu,** především potřebná úprava stanoviště a potřebná úroveň péče;
- **rizika spojená s uplatněním taxonu,** např. jeho obtížná dostupnost, výrazně zkrácená doba existence v přijatelném stavu, možné problémy s jeho prosperitou při postupné obnově, negativní působení na zdraví lidí a na své okolí, potřebná úroveň péče přesahující možnosti majitele či správce objektu.

Výsledkem úvah jsou nejčastěji následující rozhodnutí o taxonu stávající či zvažované dřeviny:

- **vhodný;**
- **vhodný podmíněně,** za předpokladu:
    - úpravy stanoviště a/nebo zajištění určité úrovně péče,
    - přijmutí rizika obtížné dostupnosti, snížené prosperity, výrazného zkrácení existence v přijatelném stavu atd.;
- **použitelný,** tzn. nelze ho označit za vhodný, jeho vztah k památkové hodnotě objektu je obvykle neutrální[19], představuje však v dané situaci nejlepší možné řešení – např. soudobé kultivary jilmů tolerantní vůči grafióze;
- **nevhodný:**
    - **zvažovaný taxon** nebude použit,
    - **stávající dřevina daného taxonu[20]:**
        - navržena k odstranění, s příslušným zdůvodněním k projednání s relevantními orgány,
        - ponechána „na dožití“ s tím, že následně nebude obnovována.

Z výše uvedeného vyplývá, že **taxonomická autenticita dřevinných vegetačních prvků je nezřídka ideálem, ke kterému se je možné více či méně přiblížit.** Nesnadnost tohoto úkolu spočívá:

- v obtížnosti stanovit autentický sortiment dřevin pro konkrétní objekt a především pak pro konkrétní prvky v něm;
- v existenci faktorů vyvolávajících požadavky na náhradu autentických taxonů za jiné;
- v různém dopadu případných změn na památkovou hodnotu objektu.

[19] Nejsou nositeli „materiálové“ hodnoty originální substance, dobře či uspokojivě však reprezentují její „obrazovou“ hodnotu (viz Pejchal a Šimek, 2018, s. 42).
[20] Nutno vzít do úvahy, že taxonomická autenticita je jen dílčím aspektem autenticity dřevinných vegetačních prvků, především složených a kombinovaných. Důvodem pro ponechání „na dožití“ může být např. výrazná hodnota z pohledu jiných oborů.

7 Prameny

Archiv Národního muzea v Praze, rodinný fond Sternberg-Manderscheid, kart. 178, seznamy rostlin pěstovaných na Březině v letech 1814 až 1838.

BÄRTELS, A. a P. A. SCHMIDT. *Enzyklopädie der Gartengehölze*. 2. Aufl. Stuttgart: Ulmer, 2014. 883 s. ISBN 978-3-8001-7738-7.

BEISSNER, L. *Handbuch der Coniferen-Benennung.* Erfurth: Ludwig Möller, 1887. 90 s.

BEISSNER, L., E. SCHELLE a H. ZABEL. *Handbuch der Laubholz-Benennung.* Berlin: Paul Parey, 1903. 625 s.

BOOM, B. K. *Nederlandse dendrologie*. Wageningen: Veenman, 1978. 454 s. ISBN 90-278-1105-9.

BORUSÍK, P., J. MARTINEK a P. ŠIMEK. *Metodika hodnocení porostů dřevin pro potřeby památkové péče.* Certifikovaná metodika. Lednice: Mendelova univerzita v Brně, 2020. Dostupné z: http://www.nusl.cz/ntk/nusl-415392.

Ceník velkozávodu školkařského Josefa Mazánka v Soudné u Jičína: Čís. 1, 1915/1916, roč. XXI. Jičín: Josef Mazánek, 1915, 56 s.

Ceník velkozávodu školkařského Josef Mazánek Soudná, pošta Jičín: Podzim 1929 – Jaro 1930. Jičín: Josef Mazánek, 1929, 48 s.

Ceník velkozávodu školkařského Josef Mazánek Soudná, pošta Jičín: *Podzim 1933 – Jaro 1934*. Jičín: Josef Mazánek, 1933, 47 s.

Ceník závodu školkařského Antonín Horák v Bystřici pod Hostýnem: Podzim 1930, Jaro 1931. Bystřice pod Hostýnem: Antonín Horák, 1930. 56 s.

Ceník Horákových školek v Bystřici pod Host. (Morava): Podzim 1933, Jaro 1934. Bystřice pod Hostýnem: Horákovy školky, 1933.

Česká společnost pro zvelebování zahradnictví Praha. Národní archiv, číslo fondu 551.

Eisenberger Baumschulen: *Jahrgang 1913-14*. Eisenberg: Eisenberger Baumschulen, 1913. 99 s.

Eisenbergské školky stromové: Katalog: Podzim 1933, Jaro 1934. Jezeří (Eisenberg) u Mostu: Eisenbergské školky stromové, 1933. 65 s.

ERHARDT, W., E. GÖTZ, N. BÖDEKER a S. SEYBOLD. *Zander Handwörterbuch der Pflanzennamen.* 19. Aufl. Stuttgart (Hohenheim): Ulmer, 2014. 903 stran. ISBN 978-3-8001-7953-4.

FRANZ, A. *Enumeratio plantarum horti et agri Březinensis, secundum Steudelii nomenclatorem botanicum et Decandolii systema vegetabilium / jussu domini Caspari comitis Sternberg concinnata ab Antonio Franz.* Pragae: Typis Sommerianis, 1824. 37 s.

GBIF: The Global Biodiversity Information Facility [online]. [cit. 2020-9-30]. Dostupné z: http://data.gbif.org/species/.

GOEZE. Liste der seit 16. Jahrhundert bis auf die Gegenwart in die Gärten und Parks Europas eingeführten Bäume und Sträucher. *Mitteilungen der Deutschen Dendrologischen Gesellschaft*. 1916, 25, 129–201.

HOFFMAN, M. H. A. *List of names of woody plants: international standard ENA 2016–2020 = Naamlijst van houtige gewassen = Namenliste Gehölze = Liste de noms des plantes ligneuses*. 9th fully revised edition. Reolofarendsveen: Naktuinbouw, 2016. ISBN 978-90-815169-3-8.

HIEKE, K. Dřeviny zámeckých parků Středočeského kraje. *Vědecké práce VÚOZ v Průhonicích,* sv. 3, 1965, s. 71–127.

HIEKE, K. Dřeviny zámeckých parků Východočeského kraje. *Vědecké práce VÚOZ v Průhonicích,* sv. 4, 1967, s. 99–149.

HIEKE, K. Dřeviny zámeckých parků Jihočeského kraje. *Vědecké práce VÚOZ v Průhonicích,* sv. 5, 1970, s. 14–69.

HIEKE, K. Dřeviny zámeckých parků Severočeského kraje. *Acta Průhoniciana,* sv. 28, 1973, s. 1–124.

HIEKE, K. Dřeviny zámeckých parků Jihomoravského kraje. *Acta Průhoniciana,* sv. 34, 1973, s. 1–177.

HIEKE, K. Dendrologická skladba některých severomoravských zámeckých parků a parčíků. *Časopis Slezského muzea, Série C*, 1978, sv. 27, č. 2, s. 181–192.

HIEKE, K. *Dřeviny českých a moravských zámeckých parků*. Praha: Sempra, 1984. 146 s. Aktuality Výzkumného a šlechtitelského ústavu okrasného zahradnictví v Průhonicích, řada Sadovnictví, krajinářství.

Horákovy školky v Bystřici pod Hostýnem: Seznam a ceník: Podzim 1937, Jaro 1938. Bystřice pod Hostýnem: Horákovy školky, 1937. 72 s.

Horákovy školky v Bystřici pod Hostýnem: Podzim 1940. Bystřice pod Hostýnem: Horákovy školky, 1940. 123 s.

Horákovy školky v Bystřici pod Hostýnem – Morava: Seznam a ceník: podzim 1946, jaro 1947. Bystřice pod Hostýnem: Horákovy školky, 1946. 45 s.

IOPI: International Organization for Plant Information: Provisional Global Plant Checklist [online]. [cit. 2020-9-30]. Dostupné z: http://bgbm3.bgbm.fu-berlin.de/iopi/gpc/.

IPNI: The International Plant Names Index [online]. [cit. 2020-9-30]. Dostupné z: http://www.ipni.org/index.html.

Jan Böhm, Blatná: dvacet let československých růží. Blatná: Jan Böhm, 1928. 208 s.

Jaroslav Veselý: Velkozávod školkařský v Molitorově u Kouřimě: Podzim 1926, Jaro 1927. Kouřim: Jaroslav Veselý, 1926. 77 s.

JORDAN, P. Zur Behandlung von Gehölzbeständen in historischen Freiräumen. In HENNEBO, D. *Gartendenkmalpflege.* Stuttgart: E. Ulmer, 1985, s. 254–281.

JORDAN, P. a C. MEYER. Methoden der Baumbestandsentwicklung, dargestellt am Beispiel von Parkpflegewerken. In *Osnabrücker Baumpflegetage 1991*. Osnabrück: NWA, 1991, s. 3.1–3.31.

K. MAŠEK. Velkozávod zahradnický, semenářský a školkařský. Turnov: K. Mašek, 1935. 56 s.

Katalog školky Litomyšl: Komunální služby města Litomyšle. Litomyšl: Komunální služby města Litomyšle, 1968. 105 s.

Katalog školky Litomyšl: Komunální služby města Litomyšle. Litomyšl: Komunální služby města Litomyšle, 1973. 112 s.

KIERMEIER, P. Über den Natur – und Gartenwert von Pflanzen. *Gartenpraxis*, 1990, sv. 16, č. 9, s. 13–19.

Koniferové školky Žehušice u Čáslavě: Katalog 1929 – 1930. Žehušice: Koniferové školky, 1929. 95 s.

Koniferové školky Žehušice u Čáslavě: Katalog 1933 – 1934. Žehušice: Koniferové školky, 1933. 194 s.

Koniferové školky Žehušice u Čáslavě: Ceník 1941. Žehušice: Koniferové školky, 1941. 83 s.

Koniferové školky Žehušice u Čáslavě: Ceník Podzim 1947 – Jaro 1948. Žehušice: Koniferové školky, 1947. 119 s.

Koniferové školky Žehušice: Školní statek. Žehušice: Koniferové školky, 1968. 83 s.

KREJČIŘÍK, P., M. PEJCHAL a R. Pavlačka. *Architektonicko-historický průzkum památky krajinářské architektury* [online]. Certifikovaná metodika. Lednice: Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně, 2015. 38 s. Dostupné z: http://web2.mendelu.cz/zf_563_krarch/1.3.1_METODIKA-Architektonicko-historicky-pruzkum-pamatky-krajinarske-architektury/Certifikovana_Metodika_Architektonicko-historicky-pruzkum-pamatek-kraj-arch_komplet.pdf.

KROUPA, P. Čas a autenticita památky. *Zprávy památkové péče,* 2004, sv. 64, č. 5, s. 431–442.

KRÜSSMANN, G. *Handbuch der Laubgehölze*. 2. Aufl. Berlin: Parey, 1976–1978. 3 Bd.

KRÜSSMANN, G. *Handbuch der Nadelgehölze*. 2. Aufl. Berlin: Parey, 1983. 396 s.

KUŤKOVÁ, T. aj. Uher. *Výběr a použití rostlinného sortimentu pro díla zahradní a krajinářské tvorby z období první republiky*. Certifikovaná metodika. Lednice: Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta, 2017. 120 s. ISBN 978-80-7509-508-4.

MÁCHA, J. *Použití jehličnanů na území České republiky na konci 19. a v první polovině 20. století.* Lednice, 2014. 68 s., 175 s. příloh. Diplomová práce. Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta v Lednici. Vedoucí práce Miloš Pejchal.

NOVÁK, Z. Slohová období a sortiment rostlin. *Acta Průhoniciana*, 1988, č. 54, s. 105–116.

NOVÁK, Z. Písemné sdělení ze dne 9.9.2020 o tom, že Buxus (Buchsbaum) zmiňuje kníže Karel Eusebius z Lichtenštejna ve své Instrukci o stavbě budov, psané před rokem 1684.

OLŠAN, J. aj. *Metodika pasportizace památky zahradního umění.* Praha: Národní památkový ústav, 2015a. 145 s.

OLŠAN, J. aj. *Metodika identifikace hodnot památek zahradního umění.* Praha: Národní památkový ústav, 2015b. 104 s.

PAVLAČKA, R. Autenticita památky zahradního umění – původnost nebo pravdivost? *Zahrada-park-krajina*, 2017a, č. 4, s. 39–42.

PAVLAČKA, R. *Studie obnovy památky zahradního umění: ideová fáze projektové přípravy*. Odborné a metodické publikace, svazek 93. Praha: Národní památkový ústav, 2017b. 87 s. ISBN 978-80-7480-101-3

PEJCHAL, M. Sortiment dřevin v památkách zahradní architektury. In *Městské historické parky*. Olomouc: Památkový ústav v Olomouci, 1995, s. 65–70.

PEJCHAL, M., 2008: Specifika rostlinných prvků v péči o památky zahradního umění. In *Trendy a tradice 2008: Lednice 15. – 16. září 2008.* Lednice: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Zahradnická fakulta, s. 77–84. ISBN 978-80-7399-510-2.

PEJCHAL, M. Rostliny a autenticita památek zahradního umění. In *Acta horticulturae et regiotecturae*, 2010, sv. 13, emergency number, s. 56–60. ISSN 1335-2563.

PEJCHAL, M. Plant components and authenticity of landscape architecture monuments. In *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, 2011, sv. LIX, č, 6, s. 389–399.

PEJCHAl, M. Creativity in Care of Landscape Architecture Monuments. In SUPUKA, J., BIHUŇOVÁ, M. (Ed.). *Settlement-Park-Landscape V.: Revitalisation of Green Urban Open Spaces with Consideration to Changing Environment.* 1. Edition. Nitra: Slovak University of Agriculture in Nitra, 2011, s. 227–239. ISBN 978-80-552-0540-3.

PEJCHAL, M. *Dendrologie – teze přednášek*. Lednice: MENDELU, Ústav biotechniky zeleně, 2018.

PEJCHAL, M. a P. KREJČIŘÍK. *Historie pěstování dřevin v Lednicko-valtickém areálu do první světové války*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015. 99 s. ISBN 978-80-7509-388-2.

PEJCHAL, M. a P. ŠIMEK. *Metodika hodnocení dřevin pro potřeby památkové péče* [online]. 2016. [metodika certifikovaná Ministerstvem kultury ČR]. Dostupné z: http://www.nusl.cz/ntk/nusl-203604.

PEJCHAL, M. a P. ŠIMEK. *Metodika hodnocení dřevin pro potřeby památkové péče: certifikovaná metodika.* Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2018. 45 s. ISBN 978-80-7509-588-6.

PEJCHAL, M. a L. ŠTEFL. An Assortment of Woody Plants Produced in the Manor of Nové Dvory at the Turn of the 18th and 19th Centuries: North American Taxa. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, 2019a, sv. 67, č. 4, s. 981–992. ISSN 1211-8516. Dostupné z: https://acta.mendelu.cz/67/4/0981/.

PEJCHAL, M. a L. ŠTEFL. An Assortment of Woody Plants Produced in the Manor of Nové Dvory at the Turn of the 18th and 19th Centuries: European, Asian and North African taxa. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, 2019b, sv. 67, č. 5, s. 1195–1212. ISSN 1211-8516. Dostupné z: https://acta.mendelu.cz/media/pdf/actaun_2019067051195.pdf.

PEJCHAL, M. a L. ŠTEFL. *Role vybraných taxonů nepůvodních dřevin v památce zahradního umění: specializovaná mapa s odborným obsahem.* [Uplatnění nepůvodních dřevin v kompozici vybraných částí zámeckého parku v Lednici k roku 1938 (tzv. "Parter" a tzv. "Arizona") - rekonstrukční mapa]. 1: 550. Průhonice: Botanický ústav AV ČR, v.v.i., 2020. 589 x 836 mm.

PEJCHAL, M. a L. ŠTEFL. *Role vybraných taxonů nepůvodních dřevin v památce zahradního umění: specializovaná mapa s odborným obsahem.* [Uplatnění nepůvodních dřevin v kompozici vybraných částí zámeckého parku v Lednici k roku 2019 (tzv. "Parter" a tzv. "Arizona")]. 1: 550. Průhonice: Botanický ústav AV ČR, v.v.i., 2020. 589 x 836 mm.

POLÁKOVÁ, J. (Ed.). *Mezinárodní dokumenty o ochraně kulturního dědictví.* Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2007. 235 s. ISBN 978-80-87104-14-9.

Preis – und Sortenverzeichnis der Eisenberger Baumschulen: Herbst 1934, Frühjahr 1935. Brüx: K. Th. Heidrich, 1934. 114 s.

PYŠEK, P., J. DANIHELKA, J. SÁDLO, J. CHRTEK JR., M. CHYTRÝ, V. JAROŠÍK, Z. KAPLAN, F. KRAHULEC, L. MORAVCOVÁ, J. PERGL, K. ŠTAJEROVÁ a L. TICHÝ. Catalogue of alien plants of the Czech Republic (2nd edition): checklist update, taxonomic diversity and invasion patterns. *Preslia,* 2012*,* sv. 84, s. 155–255.

REHDER, Alfred. *Manual of cultivated trees and shrubs: hardy in North America*. 2nd ed. New York: MacMillan, 1940. 996 s.

REHDER, Alfred. *Bibliography of cultivated trees and shrubs hardy in the cooler temperate regions of the Northern Hemisphere*. Arnold Arboretum of Harvard University, 1949. 825 s.

ROLOFF, A. a A. BÄRTELS. *Flora der Gehölze: Bestimmung, Eigenschaften, Verwendung*. Fünfte, aktualisierte Auflage. Stuttgart: Ulmer, 2018. 911 s. ISBN 978-3-8186-0016-7.

SÁDLO, J., J. PERGL, M. PEJCHAL, I. PERGLOVÁ, P. PETŘÍK, L. ŠTEFL a M. VOJÍK. *Management původních a nepůvodních rostlin v památkách zahradního umění. Parky a urbánní vegetace mezi biologií a kulturou.* Certifikovaná metodika. Průhonice: BÚ AV ČR, v.v.i., 2020. (manuskript).

SCHMIDT, E. „Es bleibt alles anders. Es wird alles wieder, wie es früher niemals war.“ *Die Gartenkunst*, 2008, č. 1, s. 225–227.

ŠTULC, J. Autenticita památky a problém její rekonstrukce. *Zprávy památkové péče,* 2001, sv. 61, č. 8, s. 242–247.

ŠTULC, J. Rekonstrukce ve vztahu k autenticitě památky - oprávněnost a rizika. In *Obnova památek 2007 : rekonstrukce nebo konzervace?* Praha : Studio AXIS, spol. s r.o., 2007, s. 37–44. ISBN 978-80-239-9005-8.

SVOBODA, P. a kol. *Zprávy Botanické zahrady ČSAV Průhonice*. 2. Průhonice: Botanická zahrada ČSAV, 1966. 175 s.

SVOBODA, P. a kol. *Zprávy Botanické zahrady ČSAV Průhonice*. 3. Průhonice: Botanická zahrada ČSAV, 1966. 277 s.

SVOBODA, A. M. *Introdukce okrasných jehličnatých dřevin*. Praha: Academia, 1976. Studie ČSAV, Čís. 5.

SVOBODA, A. M. *Introdukce okrasných listnatých dřevin*. Praha: Academia, 1981. Studie ČSAV, Čís. 12.

SVOBODA, A. M. Geschichte der Introduktion von Gehölzen – Ihre Bedeutung für die Bewertung der Frosthärte. In *Folia dendrologica*, 1990, č. 17, s. 125–152.

ŠIMEK, P. Vymezení pojmu „vegetační prvek“ a jeho praktické uplatnění. In: *Konference k 20. výročí trvání samostatného studia oboru pro zahradní a krajinářskou tvorbu*. Lednice na Moravě: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita Brno, 1998, s. 87–95.

TÁBOR, I. Matrika rostlin Dendrologické společnosti – významný dokument o historii introdukce dřevin do Čech – jehličnany. In *Acta Pruhoniciana*, 2013, č. 105, s. 23–48.

TÁBOR, I. a M. ŠANTRŮČKOVÁ. Významný historický doklad o introdukci dřevin v Červeném Hrádku a Nových Hradech. In *Acta Pruhoniciana*, 2014, č. 107, s. 45–68.

The Plant List [Online]. [cit. : 2018, May 18]. Dostupné z: www.theplantlist.org .

VANĚK, J. *Zahrady Vaněk - Chrudim: Průvodce zahradou.* Chrudim: Josef Vaněk, 1928. 64 s.

Verzeichniss der im Garten des Freyherrn von Hochberg zu Hlubosch in Böhmen befindlichen Pflanzen. 1808. Praha: Franz Gerzabek, 1809. 82 s.

WCSP: World Checklist of Selected Plant Families [Online]. [cit. 2018-5-28]. Dostupné z: http://wcsp.science.kew.org/home.do

WEIN, K. (1931): Die erste Einführung nordamerikanischer Gehölze in Europa. *Mitteilungen der Deutschen Dendrologischen Gesellschaft*. 1916, sv. 43, s. 95–154.

Welch, H. a G. Haddow. *The World Checklist of Conifers*. Buchenhill, Bromyard, Herefordshire: Landsman´s Bookshop, 1993. 427 s.

WIMMER, C. A., 2007: Das Kreative in der Denkmalpflege. *Die Gartenkunst*, 2007, sv. 19, č. 2, s. 363–373.

WIMMER, C. A. *Bäume und Sträucher in historischen Gärten: Gehölzverwendung in Geschichte und Denkmalpflege*. Dresden: Verlag der Kunst, 2001. 256 s. ISBN 90-5705-148-6.

WIMMER, C. A. *Lustwald, Beet und Rosenhügel: Geschichte der Pflanzenverwendung in der Gartenkunst*. Weimar: VDG, Verlag und Datenbank für Geisteswissenschaften, 2014. 431 s. ISBN 978-3-89739-749-1.

ZDRAŽIL, K. *Použití listnatých dřevin na území České republiky na konci 19. a v první polovině 20. století.* Lednice, 2014. 113 s., 194 s. příloh. Diplomová práce. Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta v Lednici. Vedoucí práce Miloš Pejchal.

8 Seznam publikací předcházejících metodice

PEJCHAL, M. Sortiment dřevin v památkách zahradní architektury. In *Městské historické parky*. Olomouc: Památkový ústav v Olomouci, 1995, s. 65–70.

PEJCHAL, M., 2008: Specifika rostlinných prvků v péči o památky zahradního umění. In *Trendy a tradice 2008: Lednice 15. – 16. září 2008.* Lednice: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Zahradnická fakulta, s. 77–84. ISBN 978-80-7399-510-2.

PEJCHAL, M. Rostliny a autenticita památek zahradního umění. In *Acta horticulturae et regiotecturae*, 2010, sv. 13, emergency number, s. 56–60. ISSN 1335-2563.

PEJCHAL, M. Plant components and authenticity of landscape architecture monuments. In *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, 2011, sv. LIX, č, 6, s. 389–399.

PEJCHAl, M. Creativity in Care of Landscape Architecture Monuments. In SUPUKA, J., BIHUŇOVÁ, M. (Ed.). *Settlement-Park-Landscape V.: Revitalisation of Green Urban Open Spaces with Consideration to Changing Environment.* 1. Edition. Nitra: Slovak University of Agriculture in Nitra, 2011, s. 227–239. ISBN 978-80-552-0540-3.

PEJCHAL, M. *Dendrologie – teze přednášek*. Lednice: MENDELU, Ústav biotechniky zeleně, 2018.

PEJCHAL, M. a P. KREJČIŘÍK. *Historie pěstování dřevin v Lednicko-valtickém areálu do první světové války*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015. 99 s. ISBN 978-80-7509-388-2.

PEJCHAL, M. a P. ŠIMEK. *Metodika hodnocení dřevin pro potřeby památkové péče* [online]. 2016. [metodika certifikovaná Ministerstvem kultury ČR]. Dostupné z: http://www.nusl.cz/ntk/nusl-203604.

PEJCHAL, M. a P. ŠIMEK. *Metodika hodnocení dřevin pro potřeby památkové péče: certifikovaná metodika.* Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2018. 45 s. ISBN 978-80-7509-588-6.

PEJCHAL, M. a L. ŠTEFL. An Assortment of Woody Plants Produced in the Manor of Nové Dvory at the Turn of the 18th and 19th Centuries: North American Taxa. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, 2019a, sv. 67, č. 4, s. 981–992. ISSN 1211-8516. Dostupné z: https://acta.mendelu.cz/67/4/0981/.

PEJCHAL, M. a L. ŠTEFL. An Assortment of Woody Plants Produced in the Manor of Nové Dvory at the Turn of the 18th and 19th Centuries: European, Asian and North African taxa. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, 2019b, sv. 67, č. 5, s. 1195–1212. ISSN 1211-8516. Dostupné z: https://acta.mendelu.cz/media/pdf/actaun_2019067051195.pdf.

PEJCHAL, M. a L. ŠTEFL. *Role vybraných taxonů nepůvodních dřevin v památce zahradního umění: specializovaná mapa s odborným obsahem.* [Uplatnění nepůvodních dřevin v kompozici vybraných částí zámeckého parku v Lednici k roku 1938 (tzv. "Parter" a tzv. "Arizona") - rekonstrukční mapa]. 1: 550. Průhonice: Botanický ústav AV ČR, v.v.i., 2020. 589 x 836 mm.

PEJCHAL, M. a L. ŠTEFL. *Role vybraných taxonů nepůvodních dřevin v památce zahradního umění: specializovaná mapa s odborným obsahem.* [Uplatnění nepůvodních dřevin v kompozici vybraných částí zámeckého parku v Lednici k roku 2019 (tzv. "Parter" a tzv. "Arizona")]. 1: 550. Průhonice: Botanický ústav AV ČR, v.v.i., 2020. 589 x 836 mm.

PEJCHAL, M. a L. ŠTEFL. Nepůvodní dřeviny v památkách zahradního umění a jejich kompoziční uplatnění. In: Pergl, J. a I. Perglová (Ed.) *Biotické ohrožení památek zahradního umění: řasy, sinice a invazní rostliny: kritický katalog výstavy*. Průhonice: Botanický ústav AV ČR, v. v. i., 2020, s. 39–46.

9 Příloha

Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Příloha - Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Jméno dřeviny	Původ dřeviny	Četnost uplatnění (Hieke, 1984)	Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)	Zavedení do kultury na území ČR	Poznámka
Abies balsamea (L.) Mill.	Nepůvodní	4	1696	1794	
Abies cephalonica Loudon	Nepůvodní	4	1824	1845	
Abies concolor (Gordon et Glend.) Lindl. ex Hildebr.	Nepůvodní	2	1872	1910	
Abies concolor (Gordon et Glend.) Lindl. ex Hildebr. **'Compacta'**	Kultura 2	4	před 1891	1941	
Abies concolor (Gordon et Glend.) Lindl. ex Hildebr. **'Violacea'**	Kultura 2	4	1875	1898	
Abies grandis (Douglas ex D. Don) Lindl. [*A. excelsior* Franco]	Nepůvodní	4	1830	1860	
Abies homolepis Siebold et Zucc.	Nepůvodní	4	1861	1879	
Abies lasiocarpa var. ***arizonica*** (Merriam) Lemmon	Nepůvodní	4	1903	1910 *	* *A. lasiocarpa* (Hook.) Nutt. var. *lasiocarpa* nabízena na území ČR v roce 1870.
Abies nordmanniana (Steven) Spach subsp. ***nordmanniana***	Nepůvodní	3	1840	1845	
Abies pinsapo Boiss.	Nepůvodní	4	1839	1845	
Abies pinsapo Boiss. **'Glauca'**	Kultura 2	4	před 1867	1910	
Abies procera Rehder [*A. nobilis* (Douglas ex D.Don) Lindl.]	Nepůvodní	4	1830	1865	
Abies procera Rehder **'Glauca'**	Kultura 2	4	před 1863	1898	
Abies veitchii Lindl.	Nepůvodní	4	1861	1910	
Acer cappadocicum Gled. subsp ***cappadocicum***	Nepůvodní	4	1838	1872 *	* *A. c.* 'Rubrum' registrován již v r. 1850.
Acer circinatum Pursh	Nepůvodní	4	1826	1880	
Acer cissifolium (Siebold et Zucc.) K. Koch	Nepůvodní	4	před 1870	1900	
Acer japonicum Thunb. **'Aconitifolium'**	Kultura 2	4	1888	1935	
Acer monspessulanum L. subsp. ***monspessulanum***	Nepůvodní	4	1737	1794	
Acer negundo L.	Nepůvodní	2	1688	1794	
Acer negundo L. **'Auratum'**	Kultura 2	4	1891	1938	
Acer negundo L. **'Aureo-marginatum'** [*A. n.* 'Aureo-limbatum']	Kultura 2	4	1855	1865	
Acer negundo L. **'Aureo-variegatum'** [*A. n.* 'Aureo-notatum']	Kultura 2	4	1869	1928	
Acer negundo L. **'Odessanum'**	Kultura 2	4	1890	1915	
Acer negundo L. **'Variegatum'** [*A. n.* 'Argenteo-limbatum', *A. n.* 'Argenteo-notatum', *A. n.* 'Argenteo-variegatum']	Kultura 2	4	1809	1865	
Acer palmatum Thunb. **'Atropurpureum'**	Kultura 2	4	okolo 1900	1927	
Acer palmatum Thunb. **'Dissectum'**	Kultura 2	4	1784	1927	
Acer palmatum Thunb. **'Ornatum'**	Kultura 2	4	1867	1933	
Acer palmatum Thunb. subsp. ***palmatum***	Nepůvodní	4	1820	1835	
Acer pensylvanicum L.	Nepůvodní	4	1755	1801	
Acer platanoides L. **'Crimson King'**	Kultura 1	4	1937	1958	
Acer platanoides L. **'Cucullatum'**	Kultura 1	4	1866	1906	
Acer platanoides L. **'Dissectum'**	Kultura 1	4	1834	před 1914 *	* Je možné, že byl tento taxon v minulosti zaměňován za podstatně vzácnější *A. p.* 'Laciniatum'.
Acer platanoides L. **'Drummondii'**	Kultura 1	4	1910	1915 ?, 1934	
Acer platanoides L. **'Globosum'**	Kultura 1	4	1873	1913	
Acer platanoides L. **'Palmatifidum'** [*A. p.* 'Lorbergii']	Kultura 1	4	1829	1880	
Acer platanoides L. **'Schwedleri'**	Kultura 1	2	okolo 1864	1865	
Acer platanoides L. **'Stollii'** [*A. p* . 'Oekonomierat Stoll']	Kultura 1	4	1888	1927	
Acer pseudoplatanus L. **'Atropurpureum'**	Kultura 1	4	1862	1865	
Acer pseudoplatanus L. **'Aureo-variegatum'**	Kultura 1	4	1885	1965 *	* Hieke (1965), dostupný byl dříve.
Acer pseudoplatanus L. **'Leopoldii'**	Kultura 1	4	1864	1876	

Příloha - Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Jméno dřeviny	Původ dřeviny	Četnost uplatnění (Hieke, 1984)	Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)	Zavedení do kultury na území ČR	Poznámka
Acer pseudoplatanus L. **'Nizetii'**	Kultura 1	4	1887	1976	* Hieke (1976), dostupný byl dříve.
Acer pseudoplatanus L. **'Purpurascens'**	Kultura 1	4	1867	1965 *	* Hieke (1965), dostupný byl dříve.
Acer pseudoplatanus L. **'Variegatum' ***	Kultura 1	4	1730	1794	* Skupinové jméno.
Acer rubrum L.	Nepůvodní	4	1656	1794	
Acer saccharinum L. [*A. dasycarpum* Ehrh.]	Nepůvodní	3	1725	1794	
Acer saccharinum L. **'Laciniatum Wieri' ***	Kultura 2	4	1867	1880	
Acer saccharinum L. **'Lutescens'**	Kultura 2	4	1883	1891	
Acer tataricum L. subsp. ***ginnala*** (Maxim.) Wesm. [*A. ginnala* Maxim.]	Nepůvodní	4	1860	1865	
Acer tataricum L. subsp. ***tataricum***	Nepůvodní	4	1759	1794	
Aesculus ×***carnea*** Hayne	Kultura 2	3	okolo 1818	1835	
Aesculus flava Sol. [*A. octandra* Marshall]	Nepůvodní	4	1764	1800	
Aesculus glabra Willd. var ***glabra***	Nepůvodní	4	1809	1857	
Aesculus hippocastanum L.	Nepůvodní	1	1576	1576	
Aesculus L. **'Laciniata'** [*A. hippocastanum* L. 'Laciniata']	Kultura 2	4	před 1844	1858	
Aesculus parviflora Walter	Nepůvodní	4	1785	1835	
Ailanthus altissima (Mill.) Swingle	Nepůvodní	4	1751	1803	
Akebia quinata (Thunb. ex Houtt.) Decne.	Nepůvodní	4	1845	1856	
Alnus glutinosa (L.) Gaertn. **'Laciniata'**	Kultura 1	4	okolo 1750	1864	
Amelanchier alnifolia (Nutt.) Nutt. ex M. Roem.	Nepůvodní	4	před 1918	1915	
Amelanchier canadensis (L.) Medik. *	Nepůvodní	4	1623	1794	* Velká většina jedinců označovaných v minulosti jako *A. canadensis* je ve skutečnosti *A. lamarckii* F. G. Schroed., jehož přesnější doba zavedení do kultury není známa; do Evropy pravd. ve 2. 1/2 19. stol..
Amelanchier ovalis Medik.	Nepůvodní	4	okolo 1596	1794	
Amorpha fruticosa L.	Nepůvodní	4	1724	1794	
Aralia elata (Miq.) Seem. var. ***elata***	Nepůvodní	4	okolo 1830	1911	
Aralia spinosa L.	Nepůvodní	4	1688	1807	
Aristolochia macrophylla Lam. [*A. durior* Hill, *A. sipho* L'Hér.]	Nepůvodní	4	okolo 1763	1803	
Berberis gagnepainii C. K. Scheid. var. ***gagnepainii*** [*B. g.* var. *lanceifolia* Ahrendt.]	Nepůvodní	4	okolo 1904	1910	
Berberis julianae C. K. Scheid.	Nepůvodní	4	1900	1910	
Berberis thunbergii DC.	Nepůvodní	4	okolo 1864	1898	
Berberis thunbergii DC. **'Atropurpurea'**	Kultura 2	4	1913	1933	
Berberis thunbergii DC. **'Minor'**	Kultura 2	4	před 1900	1965 *	* Hieke (1965), dostupný byl dříve.
Berberis verruculosa Hemsl. et E. H. Wilson	Nepůvodní	4	1904	1910	
Berberis vulgaris L. **'Atropurpurea'**	Kultura 1	4	1840	1848	
Betula lenta L.	Nepůvodní	4	1759	1800	
Betula papyrifera Marshall	Nepůvodní	4	1750	1802	
Betula pendula Roth **'Fastigiata'**	Kultura 1	4	před 1870	1865 ?, 1875	

Příloha - Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Jméno dřeviny	Původ dřeviny	Četnost uplatnění (Hieke, 1984)	Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)	Zavedení do kultury na území ČR	Poznámka
Betula pendula Roth **'Laciniata'** [*B. p* . 'Dalecarlica']	Kultura 1	4	1767	1802	
Betula pendula Roth **'Purpurea'**	Kultura 1	4	před 1870	1865 ?, 1879	
Betula pendula Roth **'Youngii'**	Kultura 1	3	1873	1865 ?, 1913	
Betula pubescens Ehrh. **'Urticifolia'**	Kultura 1	4	okolo 1836	1844	
Buddleja alternifolia Maxim.	Nepůvodní	4	1915	1924	
Buddleja davidii Franch.	Nepůvodní	4	1896	1911	
Buxus sempervirens L.	Nepůvodní	3	dávno	1800 *	* Buxus (Buchsbaum) zmiňuje kníže Karel Eusebius z Lichtenštejna ve své Instrukci o stavbě budov, psané před rokem 1684 (Novák, 2020). Jednoznačný důkaz jeho přítomnosti na našem území to však není.
Buxus sempervirens L. **'Angustifolia'**	Kultura 2	4	1755	1927	
Buxus sempervirens L. **'Aureovariegata'**	Kultura 2	4	1755	1794 *, 1876	* Mohlo jít i o *B. s.* 'Argenteovariegata'.
Buxus sempervirens L. **'Elegans'**	Kultura 2	4	1862	1912	
Buxus sempervirens L. **'Marginata'**	Kultura 2	4	1877	1965 *	* Hieke (1965), dostupný byl dříve.
Buxus sempervirens L. **'Suffruticosa'**	Kultura 2	3	1616	1913	
Calycanthus floridus L. var. ***floridus***	Nepůvodní	4	1726	1803	
Campsis radicans (L.) Seem.	Nepůvodní	4	1640	1808	
Caragana arborescens Lam.	Nepůvodní	2	1752	1794	
Caragana arborescens Lam. **'Pendula'**	Kultura 2	4	před 1856	1865	
Caragana frutex (L.) K. Koch	Nepůvodní	4	1752	1794	
Caragana fruticosa (Pall.) Besser	Nepůvodní	4	1817	1923	
Carpinus betulus L. **'Columnaris'**	Kultura 1	4	okolo 1890	1927	
Carpinus betulus L. **'Fastigiata'**	Kultura 1	4	okolo 1880	1880	
Carpinus betulus L. **'Incisa'**	Kultura 1	4	před 1789	1880	
Carpinus betulus L. **'Pendula'**	Kultura 1	4	okolo 1850	1880	
Carpinus betulus L. **'Quercifolia'**	Kultura 1	4	před 1783	1906	
Carya ovata (Mill.) K. Koch	Nepůvodní	4	1629	1800*, 1865	* Mohlo jít jak o *C. ovata* tak *C. tomentosa.*
Carya tomentosa (Lam.) Nutt.	Nepůvodní	4	1766	1800*, 1865	* Mohlo jít jak o *C. tomentosa* tak *C. ovata.*
Castanea sativa Mill.	Nepůvodní	3	dávno	1679	
Catalpa bignonioides Walter	Nepůvodní	3	1726	1794	
Catalpa ovata G. Don	Nepůvodní	4	1849	1880	
Cedrus libani A. Rich.	Nepůvodní	4	1638	1800	
Celtis occidentalis L.	Nepůvodní	4	1636	1794	
Cercidiphyllum japonicum Siebold et Zucc. ex J. J. Hoffm. et J. H. Schult. bis	Nepůvodní	4	1864	1898	
Cladrastis kentukea (Dum. Cours.) Rudd [*C. lutea* Raf.]	Nepůvodní	4	1802	1844	
Clematis L. **'Jackmanii'** [*C. ×jackmanii* T. Moore]	Kultura 2	4	1858	1913	
Colutea arborescens L.	Nepůvodní	4	1570	1794	
Cornus alba L. [*Swida alba* (L.) Opiz]	Nepůvodní	2	1741	1794	

Příloha - Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Jméno dřeviny	Původ dřeviny	Četnost uplatnění (Hieke, 1984)	Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)	Zavedení do kultury na území ČR	Poznámka
Cornus alba L. **'Elegantissima'** [*C. a.* 'Argenteomarginata', *Swida a.* (L.) Opiz 'Elegantissima']	Kultura 2	4	před 1794	1808	
Cornus alba L. **'Rosenthalii'** [*Swida a.* (L.) Opiz 'Rosenthalii']	Kultura 2	4	před 1896	1970 *	* Hieke (1970), dostupný byl dříve.
Cornus alba L. **'Spaethii'** [*Swida a.* (L.) Opiz 'Spaethii']	Kultura 2	4	1889	1892	
Cornus florida L.	Nepůvodní	4	1731	1794	
Cornus sericea L. [*C. stolonifera* Michx.]	Nepůvodní	4	1656	1807	
Corylus avellana L. **'Aurea'**	Kultura 1	4	před 1864	1865	
Corylus avellana L. **'Fuscorubra'** [*Corylus* L. 'Fuscorubra']	Kultura 1	4	1876	1889 *	* Je možné, že se jednalo o C. maxima 'Purpurea', označovanou v dobové literatuře často jako *C. avellana purpurea.* Oba taxony byly a jsou zaměňovány, zvláště bez plodů.
Corylus avellana L. **'Heterophylla'**	Kultura 1	4	před 1825	1865	
Corylus avellana L. **'Pendula'**	Kultura 1	4	okolo 1867	1865	
Corylus colurna L.	Nepůvodní	3	1582	1794	
Corylus maxima Mill. [*C. tubulosa* Willd.]	Nepůvodní	4	1759	1801	
Corylus maxima Mill. **'Purpurea'**	Kultura 2	4	1836	1853	
Cotinus coggygria Scop.	Nepůvodní	4	1594	1794	
Cotinus coggygria Scop. **skupina Rubrifolius** [*C. c.* 'Rubrifolius']	Kultura 2	4	před 1930	1933	
Cotoneaster adpressus Bois	Nepůvodní	4	1895	1910	
Cotoneaster bullatus Bois	Nepůvodní	4	1897	1910	
Cotoneaster dammeri C. K. Schneid.	Nepůvodní	4	1900	1909	
Cotoneaster dielsianus E. Pritz.	Nepůvodní	4	1900	1910	
Cotoneaster divaricatus Rehder et E. H. Wilson	Nepůvodní	4	1904	1914	
Cotoneaster horizontalis Decne.	Nepůvodní	4	1885	1909	
Cotoneaster nites Rehder et E. H. Wilson	Nepůvodní	4	1910-USA	1922	
Cotoneaster salicifolius Franch.	Nepůvodní	4	1908-USA	1914	
Crataegus ×media Bechst. **'Paul's Scarlet'** [*C. laevigata* (Poir.) DC. 'Paul's Scarlet', *C. oxyacantha* auct. 'Paul's Scarlet']	Kultura 1	4	1866	1880	
Crataegus ×media Bechst. **'Rubra Plena'** [*C. laevigata* (Poir.) DC. 'Rubra plena', *C. oxyacantha* auct. 'Rubra plena']	Kultura 1	3	1832	1848	
Crataegus coccinea L. var. ***coccinea*** [*C. pedicellata* Sarg.]	Nepůvodní	4	1683	1794	
Crataegus crus-galli L.	Nepůvodní	4	1691	1794	
Crataegus chrysocarpa Ashe	Nepůvodní	4	1906-USA	1965 *	* Hieke (1965), dostupný byl dříve.
Crataegus intricata Lange	Nepůvodní	4	1730	1816	
Cryptomeria japonica (Thunb. ex L. f.) D. Don	Nepůvodní	4	1842	1845	
Cydonia oblonga Mill.	Nepůvodní	4	dávno	1799	
Cytisus scoparius (L.) Link subsp. ***scoparius*** [*Sarothamnus scoparius* (L.) W. D. J. Koch]	Nepůvodní	4	dávno	1801	
Dasiphora fruticosa (L.) Rydb. [*Potentilla fruticosa* L.]	Nepůvodní	4	okolo 1700	1794	
Deutzia ×rosea (Lemoine) Rehder	Kultura 2	4	1898	1923	
Deutzia gracilis Siebold et Zucc.	Nepůvodní	4	1829	1853	
Deutzia scabra Thunb. [*D. crenata* p. p.]	Nepůvodní	3	1822	1848	
Elaeagnus angustifolia L.	Nepůvodní	4	16. stol.	1794	

Příloha - Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Jméno dřeviny	Původ dřeviny	Četnost uplatnění (Hieke, 1984)	Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)	Zavedení do kultury na území ČR	Poznámka
Elaeagnus commutata Bernh. ex Rydb. [*E. argentea* Pursh]	Nepůvodní	4	1813	1865	
Elaeagnus umbellata Thunb.	Nepůvodní	4	1816	1912	
Euonymus fortunei var. ***radicans*** (Miq.) Rehder	Nepůvodní	4	1860	1910	
Euonymus fortunei (Turcz.) Hand.-Mazz. **'Reticulatus'**	Kultura 2	4	1860	1976 *	* Hieke (1976), dostupný byl dříve.
Euonymus fortunei (Turcz.) Hand.-Mazz. **'Variegatus'** [*E. f.* 'Gracilis', *E. f* . 'Silver Gem']	Kultura 2	4	1860	1913	
Euonymus latifolius (L.) Mill.	Nepůvodní	4	1730	1794	
Euonymus nanus M. Bieb. [*E. nanus* var. *turkestanicus* (Dieck) Krishtofowich, *E. koopmannii* Lauche]	Nepůvodní	4	1830	1869	
Euonymus planipes (Koehne) Koehne [*E. sachalinensis* Hort.]	Nepůvodní	4	1892	1922	
Exochorda racemosa (Lindl.) Rehder	Nepůvodní	4	1849	1880	
Fagus sylvatica L. **'Aspleniifolia'**	Kultura 1	4	1804	1853	
Fagus sylvatica L. **'Atropunicea'**	Kultura 1	1	1680	1800	
Fagus sylvatica L. **'Cristata'**	Kultura 1	4	1811	1840	
Fagus sylvatica L. **'Dawyck'** [*F. s* . 'Fastigiata']	Kultura 1	4	před 1850	1880	
Fagus sylvatica L. **'Laciniata'**	Kultura 1	4	1795	1880	
Fagus sylvatica L. **'Pendula'**	Kultura 1	3	1836	1853	
Fagus sylvatica L. **'Purpurea Pendula'**	Kultura 1	4	před 1865	1860	
Fagus sylvatica L. **'Purpurea Tricolor'** [*F. s* . 'Roseomarginata']	Kultura 1	4	před 1885	1900	
Fagus sylvatica L. **'Rohanii'**	Kultura 1	4	1894	1894	
Fallopia aubertii (L. Henry) Holub [*Polygonum baldschuanicum* auct.]	Nepůvodní	4	1899	1910	
Fontanesia phillireoides Labill.	Nepůvodní	4	1787	1823	
Forsythia suspensa (Thunb.) Vahl [*F. s.* var. sieboldii Zabel, *F. s.* var. *fortunei* (Lindl.) Rehder]	Nepůvodní	3	1833	1869	
Forsythia ×intermedia Zabel	Kultura 2	2	1878	1898	
Fraxinus angustifolia Vahl **'Elegantissima'** [*F. excelsior* L. 'Elegantissima']	Kultura 1	4	1884	1880	
Fraxinus excelsior L. **'Aurea'**	Kultura 1	4	před 1807	1824	
Fraxinus excelsior L. **'Diversifolia'** [*F. e.* var. *diversifolia* Ait., *F. heterophylla* Vahl, *F. monophylla* Dum. Cours.]	Kultura 1	4	před 1789	1801	
Fraxinus excelsior L. **'Heterophylla Pendula'**	Kultura 1	4	1898	1892	
Fraxinus excelsior L. **'Jaspidea'**	Kultura 1	4	1802	1970 *	* Hieke (1970), dostupný byl dříve. Zaměňován za méně běžný *F. e.* 'Aurea'
Fraxinus excelsior L. **'Nana'**	Kultura 1	4	1805	1880	
Fraxinus excelsior L. **'Pendula Aureovariegata' ***	Kultura 1	4	*	*, 1965 **	* Nejasný taxon, snad *F. e.* 'Aurea Pendula', popsaný 1838 a u nás nabízen od 1913. ** Hieke (1965).
Fraxinus excelsior L. **'Pendula'**	Kultura 1	2	1725	1801	
Fraxinus ornus L. susbsp. ***ornus***	Nepůvodní	4	před 1700	1794	
Fraxinus pennsylvanica Marshall [*F. pubescens* Lam.]	Nepůvodní	4	1783	1794	
Fraxinus pennsylvanica Marshall **'Aucubifolia'** [*F. p.* 'Aucubaefolia']	Kultura 2	4	před 1865	1862	
Ginkgo biloba L.	Nepůvodní	3	1727	1800	
Gleditsia triacanthos fo. ***inermis*** Zabel	Nepůvodní	4	1723	1800*, 1829	* Nelze zcela vyloučit, že šlo o *G. aquatica* Marshall.
Gleditsia triacanthos L.	Nepůvodní	3	okolo 1700	1794	

Příloha - Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Jméno dřeviny	Původ dřeviny	Četnost uplatnění (Hieke, 1984)	Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)	Zavedení do kultury na území ČR	Poznámka
Gymnocladus dioicus (L.) K. Koch [*Guilandina dioica* L.]	Nepůvodní	4	před 1748	1802	
Hamamelis vernalis Sarg.	Nepůvodní	4	1908-USA	1924	
Hedera helix L. **'Pedata'**	Kultura 1	4	před 1872	1922	
Hibiscus syriacus L.	Nepůvodní	4	před 1600	1794*	* Jako neidentifikovatelný kultivar.
Hippophaë rhamnoides L.	Nepůvodní	4	dávno	1794	
Holodiscus discolor (Pursh) Maxim.	Nepůvodní	4	1827	1844	
Hydrangea anomala subsp. ***petiolaris*** (Siebold et Zucc.) E. M. McClint. [*H. petiolaris* Siebold et Zucc.]	Nepůvodní	4	1878	1927	
Hydrangea arborescens L.	Nepůvodní	4	1736	1804	
Hydrangea heteromalla D. Don	Nepůvodní	4	1821	1923 *	* 1910 *H. h.* 'Bretschneideri'
Hydrangea paniculata Siebold	Nepůvodní	4	1856	1880	
Hydrangea paniculata Siebold **'Grandiflora'**	Kultura 2	4	1860	1892	
Hydrangea sargentiana Rehder [*H. aspera* subsp. *sargentiana* (Rehder) E. M. McClint.]	Nepůvodní	4	1908	1910	
Chaenomeles ×***superba*** (Frahm.) Rehder	Kultura 2	4	okolo 1900	1925	
Chaenomeles japonica (Thunb.) Lindl. ex Spach var. ***japonica*** [*Cydonia maulei* T. Moore]	Nepůvodní	4	1869	1865 ?, 1910	
Chaenomeles japonica var. ***alpina*** Maxim.	Nepůvodní	4	1890	1927	
Chaenomeles speciosa (Sweet) Nakai [*Ch. lagenaria* (Loisel.) Koidz., *Cydonia japonica* auct.]	Nepůvodní	3	1796	1853	
Chamaecyparis lawsoniana (A. Murray bis) Parl.	Nepůvodní	3	1854	1859	
Chamaecyparis lawsoniana (A. Murray bis) Parl. **'Alumii'**	Kultura 2	4	1870	1913	
Chamaecyparis lawsoniana (A. Murray bis) Parl. **'Aureospica' ***	Kultura 2	4	před 1887	1970 *	* Hieke (1970), dostupný byl dříve. Existence v současnosti je zpochybňována.
Chamaecyparis lawsoniana (A. Murray bis) Parl. **'Glauca' ***	Kultura 2	3	před 1865	1898	* Jen skupinové jméno.
Chamaecyparis lawsoniana (A. Murray bis) Parl. **'Rogersii'** [*Ch. l.* 'Nana Rogersii']	Kultura 2	4	okolo 1930	1947	
Chamaecyparis lawsoniana (A. Murray bis) Parl. **'Triomf van Boskoop'**	Kultura 2	4	před 1890	1911	
Chamaecyparis lawsoniana (A. Murray bis) Parl. **'Wisselii'**	Kultura 2	4	okolo 1885	1923	
Chamaecyparis nootkatensis (D. Don) Spach **'Glauca'** [*Callitropsis n.* (D. Don) Oerst. 'Glauca']	Kultura 2	4	před 1858	1912	
Chamaecyparis nootkatensis (D. Don) Spach **'Pendula'** [*Callitropsis n.* (D. Don) Oerst. 'Pendula']	Kultura 2	4	před 1884	1913	
Chamaecyparis nootkatensis (D. Don) Spach [*Callitropsis n.* (D. Don) Oerst.]	Nepůvodní	3	okolo 1850	1859	
Chamaecyparis obtusa (Siebold et Zucc.) Endl. **'Crippsii'**	Kultura 2	4	před 1899	1923	
Chamaecyparis obtusa (Siebold et Zucc.) Endl. **'Nana Gracilis'**	Kultura 2	4	před 1867	1915	
Chamaecyparis obtusa (Siebold et Zucc.) Endl. **'Pygmaea'**	Kultura 2	4	1861	1879	
Chamaecyparis pisifera (Siebold et Zucc.) Endl. **'Boulevard'**	Kultura 2	4	okolo 1934-USA	1973	
Chamaecyparis pisifera (Siebold et Zucc.) Endl. **'Filifera Aurea'** [*Ch. p.* 'Filifera Aurea Nana' *]	Kultura 2	4	před 1889	1913	* Tímto jménem označovány slabě rostoucí rostliny namnožené z postranních výhonů *Ch. p.* 'Filifera Aurea'.
Chamaecyparis pisifera (Siebold et Zucc.) Endl. **'Filifera'**	Kultura 2	4	1861	1879	

Příloha - Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Jméno dřeviny	Původ dřeviny	Četnost uplatnění (Hieke, 1984)	Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)	Zavedení do kultury na území ČR	Poznámka
Chamaecyparis pisifera (Siebold et Zucc.) Endl. **'Plumosa Argentea'**	Kultura 2	4	1861	1898	
Chamaecyparis pisifera (Siebold et Zucc.) Endl. **'Plumosa Aurea'**	Kultura 2	3	1861	1871	
Chamaecyparis pisifera (Siebold et Zucc.) Endl. **'Plumosa'**	Kultura 2	3	1861	1879	
Chamaecyparis pisifera (Siebold et Zucc.) Endl. **'Squarrosa'**	Kultura 2	4	1843	1879	
Chamaecyparis pisifera (Siebold et Zucc.) Endl.	Nepůvodní	4	1861	1865	
Chionanthus virginicus L.	Nepůvodní	4	1736	1823	
Ilex aquifolium L.	Nepůvodní	4	dávno	1794	
Jasminum nudiflorum Lindl.	Nepůvodní	4	1844	1900	
Juglans cinerea L.	Nepůvodní	4	1633	1794	
Juglans nigra L.	Nepůvodní	4	1656	1794	
Juniperus ×***pfitzeriana*** (Späth) P. A. Schmidt **'Pfitzeriana Aurea'** [***J.*** ×*media* Melle 'Pfitzeriana Aurea', *J. chinensis* L. 'Pfitzeriana Aurea']	Kultura 2	4	okolo 1935	1935	
Juniperus ×***pfitzeriana*** (Späth) P. A. Schmidt **'Wilhelm Pfitzer'** [***J.*** ×*media* Melle 'Pfitzeriana', *J. chinensis* L. 'Pfitzeriana']	Kultura 2	3	1899	1923	
Juniperus communis L. **'Hibernica'** [*J. c* .'Stricta']	Kultura 1	4	před 1836	1871	
Juniperus communis L. **'Suecica'**	Kultura 1	4	před 1789	1804	
Juniperus chinensis L. **'Plumosa Aurea'** [*J.* ×*pfitzeriana* (Späth) P. A. Schmidt 'Plumosa Aurea', *J.* ×*media* Melle 'Plumosa Aurea']	Kultura 2	4	před 1867	1869	
Juniperus chinensis L. **'Femina'**	Kultura 2	4	1861	1965 *	* Hieke (1965), dostupný byl dříve.
Juniperus chinensis L. var. ***chinensis***	Nepůvodní	4	před 1767	1845	
Juniperus L. **'Hetzii'** [*J. virginiana* L. 'Hetzii', *J. v.* 'Hetz', *J* . ×*pfitzeriana* (Späth) P. A. Schmidt 'Hetzii', *J. chinensis* L. 'Hetzii']	Kultura 2	4	okolo 1930-USA	1968	
Juniperus pingii W. C. Cheng ex Ferré **'Prostrata'** [*J. squamata* Buch.-Ham. ex D. Don 'Prostrata']	Kultura 2	4	okolo 1909	1970 *	* Hieke (1970), dostupný byl dříve.
Juniperus procumbens (Siebold ex Endl.) Miq. **'Nana'**	Kultura 2	4	1904-USA	1976 *	* Hieke (1976), dostupný byl dříve. 1855 zaregistrován původní druh *J. procumbens.*
Juniperus sabina L. **'Variegata'**	Kultura 2	4	1730	1803	
Juniperus sabina L. **'Tamariscifolia'**	Nepůvodní	4	dávno	1823	
Juniperus sabina L. var. ***sabina***	Nepůvodní	3	dávno	1800	
Juniperus squamata Buch.-Ham. ex D. Don **'Meyeri'**	Kultura 2	4	1914-USA	1935	
Juniperus virginiana L. **'Glauca'**	Kultura 2	4	před 1855	1871	
Juniperus virginiana L. **'Pendula' ***	Kultura 2	4	před 1850	1913	* Jen skupinové jméno.
Juniperus virginiana L. **'Schottii'**	Kultura 2	4	před 1855	před 1914	
Juniperus virginiana L. **'Tripartita'**	Kultura 2	3	před 1867	1910	
Juniperus virginiana L. var. ***virginiana***	Nepůvodní	3	okolo 1650	1794	
Kalmia latifolia L.	Nepůvodní	4	1734	1844	
Kalopanax septemlobus (Thunb.) Koidz. subsp. ***septemlobus*** [*K. pictus* var. *maximowiczii* (Van Houtte) H. Hara ex H. L. Li, *K. pictus* var. *magnificus* (Zabel) Nakai]	Nepůvodní	4	1865	1892	
Kerria japonica (L.) DC. **'Pleniflora'**	Kultura 2	4	1804	1848	
Kerria japonica (L.) DC.	Nepůvodní	4	1834	1835	
Koelreuteria paniculata Laxm.	Nepůvodní	4	1763	1801	
Kolkwitzia amabilis Graebn.	Nepůvodní	4	1901	1922	

Příloha - Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Jméno dřeviny	Původ dřeviny	Četnost uplatnění (Hieke, 1984)	Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)	Zavedení do kultury na území ČR	Poznámka
Laburnum alpinum (Mill.) Bercht. et J. Presl [*Cytisus alpinus* Mill.]	Nepůvodní	4	1596	1794	
Laburnum anagyroides Medik. [*Cytisus laburnum* L.]	Nepůvodní	2	1560	1794	
Larix kaempferi (Lamb.) Carrière [*L. leptolepis* (Siebold et Zucc.) Gordon et Glend.]	Nepůvodní	4	1818	1845	
Ligustrum obtusifolium Siebold et Zucc. subsp. ***obtusifolium*** [*L. obtusifolium* var. *regelianum* (Koehne) Rehder]	Nepůvodní	4	okolo 1860	1889	
Ligustrum ovalifolium Hassk. var. ***ovalifolium***	Nepůvodní	4	1843	1865	
Liriodendron tulipifera L.	Nepůvodní	3	1663	1800	
Liriodendron tulipifera L. **'Integrifolium'**	Kultura 2	4	1811	1880 *	* 1835 semeno.
Lonicera acuminata Wall. [*L. henryi* Hemsl.]	Nepůvodní	4	1908-USA	1914	
Lonicera caprifolium L.	Nepůvodní	4	dávno	1800	
Lonicera fragrantissima Lindl. et Paxton var. ***fragrantissima*** [*L. f.* subsp. *standishii* (Carrière) P. S. Hsu et H. J. Wang, *L. standishii* Carrière]	Nepůvodní	4	1845	1854	
Lonicera pileata Oliv. [*L. ligustrina* var. *pileata* (Oliv.) Franch.]	Nepůvodní	4	1900	1910	
Lonicera tatarica L.	Nepůvodní	2	1752	1794	
Lonicera tatarica L. **'Angustifolia'**	Kultura 2	4	před 1828	1965 *	* Hieke (1965), dostupný byl dříve.
Lonicera tatarica L. **'Lutea'**	Kultura 2	4	před 1838	1965 *	* Hieke (1965), dostupný byl dříve.
Lonicera tatarica L. **'Sibirica'**	Kultura 2	4	před 1822	1854	
Lycium barbarum L. [*L. halimifolium* Mill.]	Nepůvodní	4	okolo 1770	1800	
Magnolia acuminata (L.) L. var. ***acuminata***	Nepůvodní	4	1736	1844	
Magnolia kobus DC.	Nepůvodní	4	1865-USA	1850 ?, před 1909	
Magnolia obovata Thunb. [*M. hypoleuca* Siebold et Zucc.]	Nepůvodní	4	1818	1880	
Magnolia stellata (Siebold et Zucc.) Maxim. [*M. kobus* var. stellata (S. et Z.) Blackburn]	Nepůvodní	4	1877	1913	
Magnolia ×soulangeana Soul.-Bod.	Kultura 2	3	1820	1844	
Magnolia ×soulangeana Soul.-Bod. **'Alexandrina'**	Kultura 2	4	okolo 1825	1860	
Magnolia ×soulangeana Soul.-Bod. **'Lennei'**	Kultura 2	4	okolo 1850	1862	
×Mahoberberis neubertii C. K. Schneid.	Kultura 2	4	okolo 1850	1910	
Mahonia aquifolium (Pursh) Nutt. [*Berberis a.* Pursh]	Nepůvodní	3	1823	1844	
Mahonia bealei (Fortune) Pynaert [*Berberis bealei* Fortune]	Nepůvodní	4	1845	1927	
Malus ×atrosanguinea (Späth) C. K. Schneid.	Kultura 2	4	před 1898	1900	
Malus baccata (L.) Borkh. var. ***baccata***	Nepůvodní	4	1784	1794	
Malus floribunda Siebold ex Van Houtte	Kultura 2	4	okolo 1862	1913	
Malus Mill. **'Elise Rathke'** [*M. domestica* Borkh. 'Elise Rathke']	Kultura 2	4	okolo 1885	1913	
Malus pumila Mill. **'Niedzwetzkyana'** [*M. niedzwetzkyana* Dieck ex Koehne]	Kultura 2	4	okolo 1891	1900	
Menispermum canadense L.	Nepůvodní	4	1646	1794	
Mespilus germanica L.	Nepůvodní	4	dávno	1801	
Metasequoia glyptostroboides Hu et W. C. Cheng	Nepůvodní	4	1947	1949	
Morus alba L. **'Pendula'**	Kultura 2	4	1890	1906	
Morus alba L. var. ***alba***	Nepůvodní	4	1596	1722	
Morus nigra L.	Nepůvodní	4	1548	1794	

Příloha - Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Jméno dřeviny	Původ dřeviny	Četnost uplatnění (Hieke, 1984)	Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)	Zavedení do kultury na území ČR	Poznámka
Paeonia suffruticosa Andrews	Kultura 2	4	1787	1824 *	* První identifikovatelné kultivary: 1858 'Osiris', 'Robert Fortune', 1872 'Zenobia'.
Parthenocissus inserta (A. Kern.) Fritsch [*P. vitacea* (Knerr.) Hitchc.]	Nepůvodní	4	před 1800	1965 *	* Hieke (1965), dostupný byl dříve. Ještě koncem minulého století nebyl taxon v běžné praxi rozlišován od *P. quinquefolia.*
Parthenocissus quinquefolia (L.) Planch. [*Hedera quinquefolia* L.]	Nepůvodní	3	1629	1794	
Parthenocissus tricuspidata (Siebold et Zucc.) Planch.	Nepůvodní	4	1860	1914	
Paulownia tomentosa (Thunb.) Steud.	Nepůvodní	4	1834	1844	
Phellodendron amurense Rupr.	Nepůvodní	4	okolo 1856	1900	
Philadelphus coronarius L.	Nepůvodní	1	1569	1794	
Philadelphus coronarius L. **'Aureus'**	Kultura 2	4	1877	1889	
Philadelphus coronarius L. **'Duplex'** [*P. c.* 'Pumilus', *P. nanus* Mill.]	Kultura 2	4	před 1770	1801	
Philadelphus L. **'Lemoinei'** [*P.* ×*lemoinei* Lemoine]	Kultura 2	4	1884	1898	
Philadelphus L. **'Falconeri'** [*P* . ×*falconeri* Sarg.]	Kultura 2	4	před 1881-USA	1906	
Philadelphus L. **'Virginal'** [*P.* ×*virginalis* Rehder]	Kultura 2	4	okolo 1909	1925	
Physocarpus opulifolius (L.) Maxim.	Nepůvodní	2	1687	1794	
Physocarpus opulifolius (L.) Maxim. **'Luteus'**	Kultura 2	4	před 1864	1872	
Picea abies (L.) H. Karst. **'Barryi'**	Kultura 1	4	před 1891	1910	
Picea abies (L.) H. Karst. **'Compacta'**	Kultura 1	4	před 1864	1870	
Picea abies (L.) H. Karst. **'Cupressina'**	Kultura 1	4	před 1855	1928	
Picea abies (L.) H. Karst. **'Echiniformis'**	Kultura 1	4	před 1875	1935	
Picea abies (L.) H. Karst. **'Falcato-viminalis'**	Kultura 1	4	před 1919	1973 *	* Hieke (1973), dostupný byl dříve.
Picea abies (L.) H. Karst. **'Inversa'**	Kultura 1	4	okolo 1855	1879	
Picea abies (L.) H. Karst. **'Maxwellii'**	Kultura 1	4	okolo 1860-USA	1923	
Picea abies (L.) H. Karst. **'Nidiformis'**	Kultura 1	4	před 1904	1923	
Picea abies (L.) H. Karst. **'Pendula' ***	Kultura 1	4	před 1836	1913	* Jen skupinové jméno.
Picea abies (L.) H. Karst. **'Pyramidalis Compacta' ***	Kultura 1	4	*	1981 **	* Taxon neidentifikován, snad totožný s *P. a.* 'Pyramidalis Gracilis', jež vznikla před rokem 1891 a o které je pochybnost, zda je ještě v kultuře. ** Hieke (1981), dostupný byl dříve.
Picea abies (L.) H. Karst. **'Remontii'**	Kultura 1	4	před 1874	1913	
Picea abies (L.) H. Karst. **'Repens'**	Kultura 1	4	před 1898	1947	
Picea abies (L.) H. Karst. **'Tabuliformis'** [*P. a.* 'Tabulaeformis']	Kultura 1	4	před 1865	1935	
Picea abies (L.) H. Karst. **'Tuberculata'**	Kultura 1	4	před 1898	1900	
Picea abies (L.) H. Karst. **'Viminalis'**	Kultura 1	4	1741	1844	
Picea abies (L.) H. Karst. **'Virgata'**	Kultura 1	4	před 1853	1927	
Picea alcoquiana (H. J. Veitch ex Lindl.) Carrière [*P. bicolor* (Maxim.) Mayr]	Nepůvodní	4	1861	1865	
Picea asperata Mast.	Nepůvodní	4	1910	1923	
Picea engelmannii Parry ex Engelm. subsp. ***engelmannii***	Nepůvodní	4	1864	1879	

Příloha - Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Jméno dřeviny	Původ dřeviny	Četnost uplatnění (Hieke, 1984)	Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)	Zavedení do kultury na území ČR	Poznámka
Picea glauca (Moench) Voss **'Coerulea'** [*P. laxa* (Münchh.) Sarg. 'Coerulea']	Kultura 2	4	před 1866	1855 ?, 1871	
Picea glauca (Moench) Voss **'Conica'** [*P. laxa* (Münchh.) Sarg. 'Conica']	Kultura 2	4	1904-USA	1929	
Picea glauca (Moench) Voss [*P. laxa* (Münchh.) Sarg.]	Nepůvodní	4	1700	1794	
Picea jezoensis (Siebold et Zucc.) Carière [*P. ajanensis* Fisch. ex Carrière]	Nepůvodní	4	1861	1898	
Picea mariana (Mill.) Britton et al. **'Doumetii'**	Kultura 2	4	před 1855	1909	
Picea mariana (Mill.) Britton et al.	Nepůvodní	4	okolo 1700	1824	
Picea omorika (Pančić) Purk.	Nepůvodní	4	okolo 1880	1891	
Picea orientalis (L.) Peterm.	Nepůvodní	4	1770	1813	
Picea orientalis (L.) Peterm. **'Aurea'**	Kultura 2	4	před 1873	1923	
Picea orientalis (L.) Peterm. **'Nana'**	Kultura 2	4	před 1891	1928	
Picea orientalis (L.) Peterm. **'Nutans'**	Kultura 2	4	před 1905	1928	
Picea pungens Engelm. **'Argentea' ***	Kultura 2	1	před 1887	před 1904	* Jen skupinové jméno.
Picea pungens Engelm. **'Glauca Pendula'** [*P. p.* 'Pendens']	Kultura 2	4	1895	1929	
Picea pungens Engelm. '**Glauca' ***	Kultura 2	2	před 1891	1909	* Jen skupinové jméno.
Picea pungens Engelm.	Nepůvodní	3	1865	před 1910	
Picea sitchensis (Bong.) Carrière	Nepůvodní	4	1831	1910	
Picea torano (Siebold ex K. Koch) Koehne [*P. polita* (Siebold et Zucc.) Carrière]	Nepůvodní	4	1861	1879	
Pinus aristata Engelm.	Nepůvodní	4	1863	1923	
Pinus banksiana Lamb.	Nepůvodní	4	před 1783	1912	
Pinus cembra L.	Nepůvodní	3	1652	1794	
Pinus flexilis E. James	Nepůvodní	4	1861	1912	
Pinus jeffreyi Balf.	Nepůvodní	4	1852	1865	
Pinus nigra subsp. ***pallasiana*** (Lamb.) Holmboe [*P.n.* subsp. *caramanica* (Loudon) Businský]	Nepůvodní	4	1790	1831	
Pinus nigra J. F. Arnold subsp. ***nigra*** [*P. n.* var. *austriaca* (Höss) Badoux]	Nepůvodní	2	1759	1804	
Pinus peuce Griseb.	Nepůvodní	4	1863	1879	
Pinus ponderosa Douglas ex C. Lawson var. ***ponderosa***	Nepůvodní	4	1826	1945	
Pinus ponderosa var. ***scopulorum*** Engelm. in S. Watson et al.	Nepůvodní	4	*	před 1910 *	* V minulosti nebyla rozlišována od *P. p.* var. *ponderosa.*
Pinus rigida Mill.	Nepůvodní	4	okolo 1750	1844	
Pinus strobus L.	Nepůvodní	1	okolo 1/2 16. stol.	1785	
Pinus sylvestris L. **'Watereri'** [*P. s.* 'Pumila']	Kultura 1	4	1865	1934	
Pinus wallichiana A. B. Jacks. [*P. excelsa* Wall. ex D. Don in A. B. Lambert, *P. griffithii* McClell.]	Nepůvodní	4	1823	1842	
Platanus ×hispanica Münchh. [*P . ×acerifolia* (Ait.) Willd.]	Kultura 2	3	před 1700	1805	
Platanus ×hispanica Münchh. **'Suttneri'** [*P . ×acerifolia* (Ait.) Willd. 'Suttneri']	Kultura 2	4	před 1896	před 1914	
Platanus occidentalis L.	Nepůvodní	4	před 1634	1794	
Platanus orientalis L.	Nepůvodní	4	16. stol	1794	
Platycladus orientalis (L.) Franco [*Thuja orientalis* L.]	Nepůvodní	3	okolo 1690	1794	
Platycladus orientalis (L.) Franco **'Sieboldii'** [*Thuja orientalis* 'Sieboldii', *T. o.* 'Compacta']	Kultura 2	4	1859	1889	
Platycladus orientalis (L.) Franco '**Aurea' *** [*Thuja orientalis* fo. aurea (Carrière) Rehder, *T. o.* 'Aurea']	Kultura 2	4	před 1850	1855	* Jen skupinové jméno.

Příloha - Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Jméno dřeviny	Původ dřeviny	Četnost uplatnění (Hieke, 1984)	Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)	Zavedení do kultury na území ČR	Poznámka
Populu s ×***canadensis*** Moench	Kultura 2	4	okolo 1750	1800 *, 1844	* *P. canadensis* nebo *P. deltoides.*
Populus alba L. **'Nivea'**	Kultura 1	2	1789	1805	
Populus alba L. **'Pyramidalis'** [*P. bolleana* Lauche]	Kultura 1	4	před 1841	1900	
Populus balsamifera L. [*P. tacamahacca* Mill.]	Nepůvodní	4	před 1689	1801	
Populus lasiocarpa Oliv.	Nepůvodní	4	1900	1914	
Populus nigra L. **'Italica'** [*P. n.* var. *italica* Münchh., *P. dilatata* Ait.]	Kultura 1	2	před 1750	1797	
Populus simonii Carrière	Nepůvodní	4	1862	1880	
Populus wilsonii C. K. Schneid.	Nepůvodní	4	1907	1923	
Prunus cerasifera Ehrh. **'Pissardii'** [*P. c.* 'Atropurpurea', *P. pissardii* Carrière]	Kultura 2	4	okolo 1880	1889	
Prunus cerasifera Ehrh.	Nepůvodní	4	16. stol.	1910	
Prunus fruticosa Pall. **'Pendula'**	Kultura 1	4	1859	1973 *	* Hieke (1973), dostupný byl dříve.
Prunus L. **'Kanzan'** [*P. serrulata* Lindl. 'Sekiyama', *P. s.* 'Kanzan', *P. s* . 'Kwanzan', *P. s.* 'Hisakura']	Kultura 2	4	okolo 1913	1910 *, 1915	* Identita není zcela jednoznačná.
Prunus laurocerassus L. **'Schipkaensis'**	Kultura 2	4	1889	1910	
Prunus laurocerassus L. **'Zabeliana'**	Kultura 2	4	1898	1914	
Prunus laurocerasus L.	Nepůvodní	4	1576	1800	
Prunus pendula Maxim. [*P.* ×*subhirtella* Miq. 'Pendula', *P. spachiana* Kitam. fo. *spachiana*]	Nepůvodní	4	1862	1935	
Prunus serotina Ehrh.	Nepůvodní	4	1629	1800	
Prunus serrulata Lindl. var. ***serrulata***	Nepůvodní	4	okolo 1820	1880	
Prunus triloba Lindl.	Kultura 2	4	1855	1871	
Prunus virginiana L.	Nepůvodní	4	1724	1794 *, 1800	* Nelze vyloučit, že se mohlo jednat i o *P. serotina.*
Pseudotsuga menziesii (Mirb.) Franco **'Pendula' ***	Kultura 2	4	1853	1913	* Jen skupinové jméno.
Pseudotsuga menziesii (Mirb.) Franco var. ***menziesii***	Nepůvodní	2	1827	1842	
Pseudotsuga menziesii var. ***glauca*** (Beissn.) Franco	Nepůvodní	2	1885	1910	
Ptelea trifoliata L.	Nepůvodní	4	1704	1794	
Pterocarya pterocarpa Kunth ex I. Iljinsk. [*P. fraxinifolia* (Poir.) Spach, *P. caucasica* C. A. Mey.]	Nepůvodní	4	1782	1831	
Pyracantha coccinea M. Roem.	Nepůvodní	4	okolo 1600	1794	
Pyrus salicifolia Pall.	Nepůvodní	4	1780	1802	
Quercus ×***turneri*** Willd. **'Pseudoturneri'**	Kultura 2	4	okolo 1800	1909	
Quercus alba L.	Nepůvodní	4	1724	1803	
Quercus coccinea Münchh.	Nepůvodní	4	1691	1803	
Quercus imbricaria Michx.	Nepůvodní	4	1786	1853	
Quercus macranthera Fisch. et C. A. Mey. ex Hohen.	Nepůvodní	4	před 1873	1876	
Quercus macrocarpa Michx.	Nepůvodní	4	1811	1806	
Quercus montana Willd. [*Q. prinus* L.]	Nepůvodní	4	okolo 1800	1844 *, 1880	* Nelze zcela vyloučit, že se jednalo o *Q. michauxii* Nutt., v Evropě daleko méně běžný.
Quercus palustris Münchh.	Nepůvodní	4	před 1770	1835	
Quercus petraea (Matt.) Liebl. **'Cochleata'**	Kultura 1	4	před 1864	1889	
Quercus petraea (Matt.) Liebl. **'Mespilifolia'**	Kultura 1	4	před 1822	1892	
Quercus petraea (Matt.) Liebl. **'Muscaviensis'**	Kultura 1	4	1902	1973 *	* Hieke (1973), dostupný byl dříve.
Quercus robur L. **'Albomarmorata'**	Kultura 1	4	před 1867	1973 *	* Hieke (1973), dostupný byl dříve.
Quercus robur L. **'Atropurpurea'**	Kultura 1	4	před 1864	1865	
Quercus robur L. **'Concordia'**	Kultura 1	4	1834	1865	
Quercus robur L. **'Cupressoides'**	Kultura 1	4	před 1876	1941	

Příloha - Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Jméno dřeviny	Původ dřeviny	Četnost uplatnění (Hieke, 1984)	Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)	Zavedení do kultury na území ČR	Poznámka
Quercus robur L. **'Fastigiata'**	Kultura 1	2	1789	1844	
Quercus robur L. **'Fennessii'** [*Q. r* . 'Heterophylla']	Kultura 1	4	okolo 1820	1892	
Quercus robur L. **'Pectinata'**	Kultura 1	4	1864	1865	
Quercus robur L. **'Pendula'**	Kultura 1	4	okolo 1788	1884	
Quercus rubra L.	Nepůvodní	2	1724	1794	
Rhododendron calendulaceum (Michx.) Torr.	Nepůvodní	4	okolo 1800	1932	
Rhododendron L. **skupina Velkokvěté stálezelené**	Kultura 2	2	*	**	* Relevantní přírodní taxony od 1/2 18. stol., kulltivary od 30. let 19. stol. ** Relevantní přírodní taxony od 20. let a kultivary od 50. let 19. stol., většihnou málo zimovzdorné.
Rhododendron L. **'Cunningham's White'**	Kultura 2	4	okolo 1830	1852	
Rhododendron L. **'Praecox'** [*R.* ×*praecox* I. Davis]	Kultura 2	4	okolo 1855	1925	
Rhododendron molle subsp. ***japonicum*** (A. Gray) Kron [*R. japonicum* (A. Gray) Suringar]	Kultura 2	3	po 1830	1922 *	* Příbuzný *R. molle* subsp. *molle* potvrzen na území ČR 1854; zahradnická praxe oba taxony důsledněji nerozlišovala, případně zaměňovala. Od 70. let 19. stol. nabízeny první selekce řazené do skupiny tzv. Mollis azalek, na jejichž vzniku se podílí oba poddruhy.
Rhododendron ponticum L.	Nepůvodní	4	1763	1824 *	* Od 50. let 19. století hybridy tohoto druhu.
Rhododendron smirnowii Trautv.	Nepůvodní	4	1886	1910	
Rhodotypos scandens (Thunb.) Makino [*R. kerrioides* Siebold et Zucc.]	Nepůvodní	4	1860	1844 ?, 1869	
Rhus typhina L.	Nepůvodní	3	1622	1800	
Rhus typhina L. **'Dissecta'** [*R. t* . 'Laciniata']	Kultura 2	4	1898	1914	
Ribes aureum Pursh	Nepůvodní	4	1824	1828	
Ribes sanguineum Pursh	Nepůvodní	4	1826	1844 *	* 1848 *R. s.* 'Plenum', *R. s.* 'Atrorubens', 1898 *R. s.* 'Carneum'.
Robinia ×***ambigua*** Poir.	Kultura 2	4	před 1812	1879*	* 1857 *R. a.* 'Bella-rosea'.
Robinia pseudoacacia L.	Nepůvodní	3	okolo 1635	1794	
Robinia pseudoacacia L. **'Inermis'** [*R. inermis* Mirbel (1804)]	Kultura 2	4	okolo 1800	1801 *	* Nelze zcela vyloučit, že se jednalo o *R. p.* 'Umbraculifera'
Robinia pseudoacacia L. **'Amorphifolia'**	Kultura 2	4	1798	1973 *	* Hieke (1973), dostupný byl dříve.
Robinia pseudoacacia L. **'Bessoniana'**	Kultura 2	4	okolo 1860	1853	
Robinia pseudoacacia L. **'Microphylla'**	Kultura 2	4	před 1813	1835	
Robinia pseudoacacia L. **'Tortuosa'**	Kultura 2	4	okolo 1810	1835	
Robinia pseudoacacia L. **'Umbraculifera'** [*R. inermis* Dumont de Courset (1811), non Mirbel (1804)]	Kultura 2	4	okolo 1813	1835	
Robinia pseudoacacia L. **'Unifolia'** [*R. p.* 'Monophylla']	Kultura 2	4	okolo 1855	1865	
Robinia viscosa Vent.	Nepůvodní	4	1791	1809	
Rosa ×***centifolia*** L.	Kultura 2	4	konec 16. století	1794	
Rosa glauca Pourr.	Nepůvodní	4	před 1814	1809	
Rosa L. **skupina Mnohokvěté záhonové růže (polyantky)** [*R.* ×*rehderiana* Blackburn]	Kultura 2	2	1875	1889 *	* Odrůdy 'Mignon' ['Mignonette'], 'Pâquerette', 'Bijou de Lyon', 'Max Singer', 'Mlle. Cécile Brünner'.

Příloha - Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Jméno dřeviny	Původ dřeviny	Četnost uplatnění (Hieke, 1984)	Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)	Zavedení do kultury na území ČR	Poznámka
Rosa multiflora Thunb. var. ***multiflora***	Nepůvodní	4	okolo 1860	1911	
Rosa rugosa Thunb.	Nepůvodní	3	1796	1898	
Rosa sericea subsp. ***omeiensis*** (Rolfe) A. V. Roberts [*R. omeiensis* Rolfe]	Nepůvodní	4	1901	1924	
Rubus odoratus L.	Nepůvodní	4	1635	1800	
Salix ×sepulcralis Simonk. **'Chrysocoma'** [*Salix ×salamonii* (Carrière) Carrière]	Kultura 2	4 *	před 1864	1868 **	* Zastoupení je ve skutečnosti podstatně větší, a to na úkor *S. alba* 'Tristis'. ** Není zcela jednoznačné, že šlo o kultivar 'Chrysocoma'
Salix alba L. **'Tristis'** [*S. a.* var. *vitellina pendula* Rehder]	Kultura 2	2 *	před 1815	1865	* Podstatná část takto označených jedinců je ve skutečnosti *S* . *×sepulcralis* 'Chrysocoma'
Salix babylonica L. **'Tortuosa'** [*S. matsudana* Koidz. 'Tortuosa']	Kultura 2	4	1924	1929	
Salix caprea L. **'Kilmarnock'** [*S. c.* 'Pendula']	Kultura 1	4	1853	1880	
Sambucus nigra L. **'Albovariegata'**	Kultura 1	4	1770	1865	
Sambucus nigra L. **'Aureomarginata'**	Kultura 1	4	1867	1889	
Sequoiadendron giganteum (Lindl.) J. Buchholz [*Sequoia gigantea* (Lindl.) Decne., *Wellingtonia gigantea* Lindl.]	Nepůvodní	4	1853	1859	
Sorbaria sorbifolia (L.) A. Braun var. ***sorbifolia*** [*Spiraea sorbifolia* Aitch.]	Nepůvodní	4	1759	1803	
Sorbus aria Crantz **'Majestica'**	Kultura 1	4	před 1858	1912	
Sorbus aucuparia L. **'Edulis'** [*S. a.* var. *edulis* Dieck, *S. a.* var. *dulcis* Kraetzl, *S. a.* var. *moravica* Dippel]	Kultura 1	4	1887 *	1900	* Objeven v Hrubém Jeseníku 1810, komerční šíření od 1887.
Sorbus aucuparia L. **'Pendula'**	Kultura 1	4	1853	1884	
Sorbus hybrida L.	Nepůvodní	4	1779	1794	
Sorbus intermedia (Ehrh.) Pers.	Nepůvodní	4	dávno	1803	
Sorbus latifolia (Lam.) Pers.	Nepůvodní	4	před 1750	1835	
Spiraea ×arguta Zabel [*Spiraea* L. 'Arguta']	Kultura 2	4	před 1884	1898	
Spiraea ×brachybotrys Lange	Kultura 2	4	před 1880	1900	
Spiraea douglasii Hook. subsp. ***douglasii***	Nepůvodní	4	okolo 1827	před 1846	
Spiraea douglasii subsp. ***menziesii*** (Hook.) Calder et R. L. Taylor [*S. menziesii* Hook.]	Nepůvodní	4	1838	1900	
Spiraea chamaedryfolia L. *	Nepůvodní	3	1772	1804	* Rozdělení druhu na nominátní var. *chamaedryfolia* a na var. *ulmifolia,* které uplatnil Hieke (1984), zde bylo opuštěno, protože (1) prakticky všechny rostliny v parcích a zahradách ČR náleží - v rozporu s Hiekeho údaji - k var. *ulmifolia* a (2) oprávněnost vymezení var. *ulmifolia* není jednoznačná (Businský, 2020).
Spiraea japonica L. f. [*S. callosa* Thunb., *S. ×bumalda* Burv.]	Nepůvodní	4	okolo 1850	1853 *	* 1857 *S. j.* 'Fortunei', 1866 *S. j.* 'Albiflora', 1898 *S. j.* 'Bullata', 1912 *S. j.* 'Ruberrima'.
Spiraea japonica L. f. **'Anthony Waterer'** [*S. ×bumalda* Burv. 'Anthony Waterer']	Kultura 2	4	před 1890	1899	

Příloha - Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Jméno dřeviny	Původ dřeviny	Četnost uplatnění (Hieke, 1984)	Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)	Zavedení do kultury na území ČR	Poznámka
Spiraea japonica L. f. **'Bumalda'** [*S.* ×*bumalda* Burv.]	Kultura 2	4	před 1885	1898	Rostliny v současnosti takto označované nejsou zcela identické s původním klonem. Část rostlin označených Hiekem jako *S. bumalda* by mohla zahrnovat i jiné odrůdy, řazené dříve ke *S* . ×*bumalda* .
Spiraea japonica L. f. **'Macrophylla'** [*S.* ×*bumalda* Burv. 'Macrophylla']	Kultura 2	4	před 1866	1889	
Spiraea nipponica Maxim. var. ***nipponica***	Nepůvodní	4	před 1882	1914	
Spiraea prunifolia Siebold et Zucc.	Kultura 2	4	okolo 1845	1848	
Spiraea thunbergii Siebold ex Blume	Nepůvodní	4	1859	1862	
Spiraea ×***vanhouttei*** (Briot) Zabel	Kultura 2	2	okolo 1862	1889	
Styphnolobium japonicum (L.) Schott [*Sophora japonica* L.]	Nepůvodní	3	1747	1801	
Styphnolobium japonicum (L.) Schott **'Pendulum'** [*Sophora japonica* L. 'Pendula']	Kultura 2	4	1827	1853	
Symphoricarpos ×***chenaultii*** Rehder	Kultura 2	4	okolo 1910	1968	
Symphoricarpos albus var. ***laevigatus*** (Fernald) S. F. Blake	Nepůvodní	1	1817	1830	
Symphoricarpos orbiculatus Moench	Nepůvodní	4	okolo 1730	1794	
Syringa josikaea J. Jacq. ex Rchb. f.	Nepůvodní	4	1830	1849	
Syringa komarowii C. K. Schneid. [*S. komarowii* subsp. *reflexa* (C. K. Schneid.) P. S. Green et M. C. Chang, *S. reflexa* C . K. Schneid.]	Nepůvodní	4	1908	1922	
Syringa vulgaris L.	Nepůvodní	1	okolo 1500	1800 *	* Odrůdy, které jsou i v současnosti v kultuře např.: 1892 'Andenken an Ludwig Späth', 'Marie Legraye', 1899 'Alphonse Lavallée', 'Charles X', 'Mme. Casimir Périer', 'Mme. Lemoine', 1912 'Michel Buchner', 'Monument Carnot', 1913 'Comte Horace de Choiseul', 'Edouard André', 'Président Loubet'.
Syringa ×***chinensis*** Willd. [*S.* ×*persica* L. 'Chinensis', *S. rothomagensis* Hort.]	Kultura 2	3	okolo 1777	1803	
Tamarix gallica L.	Nepůvodní	4	1596	1794	
Tamarix ramosissima Ledeb. [*T. pentandra* Pall. p. p., *T. odessana* Steven ex Bunge]	Nepůvodní	4	okolo 1885	1909	
Taxodium distichum (L.) Rich. var. ***distichum***	Nepůvodní	4	1638	1800	
Taxus baccata L. **'Adpressa'**	Kultura 1	4	okolo 1828	1845	
Taxus baccata L. **'Aurea' ***	Kultura 1	4	před 1855	1927	* Jen skupinové jméno.
Taxus baccata L. **'Erecta'**	Kultura 1	4	před 1838	1879	
Taxus baccata L. **'Expansa' ***	Kultura 1	4	před 1867	1933	* Nejasné, zda ještě skutečně v kultuře.
Taxus baccata L. **'Fastigiata'**	Kultura 1	4	okolo 1780	1845	
Taxus baccata L. **'Fastigiata Aurea' ***	Kultura 1	4	před 1868	1879	* Nelze vyloučit, že část takto označených rostlin byla odrůda *T. b.* 'Fastigiata Aureomarginata'
Taxus baccata L. **'Repandens'**	Kultura 1	4	před 1887-USA	1929	

Příloha - Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Jméno dřeviny	Původ dřeviny	Četnost uplatnění (Hieke, 1984)	Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)	Zavedení do kultury na území ČR	Poznámka
Taxus baccata L. **'Repens Aurea'** [*T. b.* 'Repandens Aurea'] *	Kultura 1	4	před 1960	1929	* Pravděpodobně jen rostliny z postranních větví *T. b.* 'Dovastonii Aurea'.
Taxus baccata L. **'Washingtonii'**	Kultura 1	4	před 1864	1913	
Tetradium daniellii (Benn.) T. G. Hartley [*Evodia daniellii* (Benn.) Hemsl., *E. hupehensis* Dode]	Nepůvodní	4	1907	1910	
Thuja occidentalis L.	Nepůvodní	1	okolo 1534	1794	
Thuja occidentalis L. **'Asplenifolia' ***	Kultura 2	4	před 1868	1944	* Pochybnosti, zda taxon ještě existuje.
Thuja occidentalis L. **'Aurea' ***	Kultura 2	4	před 1857	1898	* Jméno často užíváno chybně pro více klonů.
Thuja occidentalis L. **'Aureospicata'**	Kultura 2	4	před 1896	1927	
Thuja occidentalis L. **'Bodmeri'**	Kultura 2	4	před 1877	1898	
Thuja occidentalis L. **'Ellwangeriana'**	Kultura 2	4	před 1869-USA	1876	
Thuja occidentalis L. **'Ericoides'**	Kultura 2	4	před 1867-USA	1889	
Thuja occidentalis L. **'Fastigiata'**	Kultura 2	4	před 1865	1923	
Thuja occidentalis L. **'Filiformis'**	Kultura 2	4	před 1901	1933	
Thuja occidentalis L. **'Globosa'**	Kultura 2	3	před 1874	1910	
Thuja occidentalis L. **'Hoveyi'**	Kultura 2	4	před 1868	1898	
Thuja occidentalis L. **'Lutea'** [*T. o.* fo. *aurea* Hort.]	Kultura 2	4	před 1881-USA	1910	
Thuja occidentalis L. **'Malonyana'**	Kultura 2	4	před 1913	1932	
Thuja occidentalis L. **'Ohlendorffii'**	Kultura 2	4	před 1887	1923	
Thuja occidentalis L. **'Pyramidalis'**	Kultura 2	4	1907	1929	
Thuja occidentalis L. **'Pyramidalis Compacta'**	Kultura 2	4	před 1904	1929	
Thuja occidentalis L. **'Rheingold'** [*T. o.* 'Ellwangeriana Rheingold']	Kultura 2	4	okolo 1900	1923	
Thuja occidentalis L. **'Rosenthalii'**	Kultura 2	4	před 1884	1912	
Thuja occidentalis L. **'Spiralis'**	Kultura 2	4	před 1923	1928	
Thuja occidentalis L. **'Wareana Lutescens'**	Kultura 2	4	1884	1913	
Thuja occidentalis L. **'Wareana'** [*T. o.* fo. *robusta* Carrière]	Kultura 2	3	okolo 1827	1898	
Thuja plicata Donn ex D. Don **'Zebrina'** [*T. p.* 'Aureovariegata']	Kultura 2	4	1868	1910	
Thuja plicata Donn ex D. Don	Nepůvodní	3	1853	1855	
Thuja standishii (Gordon) Carrière	Nepůvodní	4	1860	1865	
Thujopsis dolabrata (L. f.) Siebold et Zucc. **'Variegata'**	Kultura 2	4	okolo 1860	1868	
Thujopsis dolabrata (L. f.) Siebold et Zucc. **'Nana'**	Kultura 2	4	1861	1860	
Thujopsis dolabrata (L. f.) Siebold et Zucc. var. ***dolabrata***	Nepůvodní	4	1853	1859	
Tilia ×***euchlora*** K. Koch [*T* . ×*europaea* L. 'Euchlora']	Kultura 2	4	okolo 1860	1923	
Tilia americana L. **'Macrophylla'**	Kultura 2	4	1864	1913	
Tilia americana L. var. ***americana***	Nepůvodní	4	1726	1801	
Tilia platyphyllos Scop. **'Laciniata'**	Kultura 1	4	1844	1865	
Tilia tomentosa Moench [*T. alba* Aiton, *T. argentea* DC.]	Nepůvodní	3	1776	1804	
Tilia tomentosa Moench **'Petiolaris'** [*T. t.* 'Pendula', *T. petiolaris* DC.]	Kultura 2	4	před 1840	1835	
Tsuga canadensis (L.) Carrière	Nepůvodní	2	1736	1794	
Tsuga canadensis (L.) Carrière **'Nana' ***	Kultura 2	4	1855	1870	* Jen skupinové jméno.
Tsuga canadensis (L.) Carrière **'Pendula' ***	Kultura 2	4	před 1891	1913	* Jen skupinové jméno.
Ulmus ×***hollandica*** Mill. **'Dampieri'** [*U. carpinifolia* Gled. 'Dampieri']	Kultura 2	4	okolo 1863	1880	
Ulmus ×***hollandica*** Mill. **'Wredei'** [*U.* ×*h.* 'Dampieri Aurea', *U. carpinifolia* Gled. var. *wredei*]	Kultura 2	4	okolo 1875	1889	

Příloha - Tabulka 1: Pomůcka ke stanovení taxonomické autenticity dřevin

Jméno dřeviny	Původ dřeviny	Četnost uplatnění (Hieke, 1984)	Zavedení do kultury v Evropě (mimo území ČR)	Zavedení do kultury na území ČR	Poznámka
Ulmus glabra Huds. **'Camperdownii'** [*Ulmus* L. 'Camperdownii']	Kultura 1	4	okolo 1850	1973 *	* Hieke (1973), dostupný byl dříve. Taxon mohl být zaměňován za podobný *U. g.* 'Pendula'.
Ulmus glabra Huds. **'Exoniensis'**	Kultura 1	4	1826	1848	
Ulmus glabra Huds. **'Pendula'** [*U. g.* 'Horizontalis']	Kultura 1	4	před 1816	1889 *	Nelze zcela vyloučit, že mohlo jít i o *U. g.* 'Camperdownii')
Ulmus minor Mill. **'Argenteovariegata'** [*U. procera* Salisb. 'Argenteo-Variegata']	Kultura 1	4	před 1770	1844	
Ulmus minor Mill. **'Louis van Houtte'** [*U. procera* Salisb. 'Louis van Houtte']	Kultura 1	4	okolo 1880	1889	
Ulmus minor Mill. **'Umbraculifera'** [*U. carpinifolia* Gled. 'Umbraculifera']	Kultura 1	4	1879	1912	
Viburnum carlesii Hemsl.	Nepůvodní	4	1902	1909	
Viburnum farreri Stearn [*V. fragrans* Bunge]	Nepůvodní	4	1910	1928	
Viburnum farreri Stearn **'Nanum'** [*V. fragrans* Bunge 'Nanum']	Kultura 2	4	1937	1946	
Viburnum L. **'Pragense'** [V. ×*pragense* Vikulova, *V* . ×*pragense* 'Josef Vik']	Kultura 2	4	1959	1959	
Viburnum lentago L.	Nepůvodní	4	1761	1816	
Viburnum opulus L. **'Nanum'**	Kultura 1	4	okolo 1841	1889	
Viburnum opulus L. **'Roseum'** [*V. o* . var. *sterile* DC.]	Kultura 1	3	1594	1794	
Viburnum plicatum Thunb. var. ***plicatum*** [*V. plicatum* var. *plenum* Miquel, *V. tomentosum* var. *sterile* K. Koch] *	Kultura 2	4	1844	1880	* Hoffman (2016) označuje *V. p.* s. str. jako *V. p.* 'Thunberg's Original'.
Viburnum plicatum var. ***tomentosum*** (Thunb.) Miq. [*V. tomentosum* Thunb.]	Nepůvodní	4	1862	1900	
Viburnum rhytidophyllum Hemsl.	Nepůvodní	4	1900	1910	
Vinca major L. **'Variegata'**	Kultura 2	4	1838	1851	
Vitis riparia Michx.	Nepůvodní	4	1856	1794 *, 1844	* *V. riparia* nebo *V. vulpina* L.
Weigela florida (Bunge) A. DC.	Nepůvodní	3	1845	1851 *	* 1864 již i hybridogenní kultivary *W.* 'Groenewegenii', *W.* 'Isolinei', *W.* 'Stelzneri', *W.* 'Van Houttei'.
Weigela florida (Bunge) A. DC. **'Foliis Purpureis'** [*W. f.* 'Purpurea']	Kultura 2	4	1930	1933	
Weigela florida (Bunge) A. DC. **'Variegata'**	Kultura 2	4	1853	1900	
Wisteria floribunda (Willd.) DC.	Nepůvodní	4	1830	1850	
Wisteria sinensis (Sims) Sweet	Nepůvodní	4	1816	1850	
Yucca filamentosa L.	Nepůvodní	4	1675	před 1910	